

ΓΑΥΠΤΑ
ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ
SCULPTURES
IN THE GARDEN

ΧΟΡΗΓΟΙ SPONSORS

AB Βασιλόπουλος

ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ

ΜΑΛΤΕΖΟΠΛΑΚΕΣ
ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΤΟΣ

ΣΤΡΙΝΤΖΗΣ
ΠΑΝΑΓΗΣ

GENIKI FINANCE

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΩΤΣΟΣ COSTAS VAROTSOS

ΕΡΣΗ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΥ ERSI VENETSANOU

ΛΥΔΙΑ ΒΕΝΙΕΡΗ LYDIA VENIERI

ΕΡΙΕΤΤΑ ΒΟΡΔΩΝΗ ERIETTA VORDONI

ΚΩΣΤΑΣ ΒΡΟΥΒΑΣ KOSTAS VROUVAS

ΚΩΣΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ KOSTIS GEORGIOU

ΚΡΙΣ ΓΙΑΝΑΚΟΣ CRIS GIANAKOS

ΝΑΣΣΟΣ ΔΑΦΝΗΣ NASSOS DAPHNIS

ΣΤΕΛΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗΣ STELIOS DIAMANTAKIS

ΚΩΣΤΑΣ ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ KOSTAS DIKEFALOS

ΤΙΝΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ TINA KARAGEORGİ

ΧΑΡΗΣ ΚΟΝΤΟΣΦΥΡΗΣ HARRIS KONDOSPHYRIS

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΙΤΗ AFRODITI LITTI

ΜΑΡΙΟΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ MARIOS LOVERDOS

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ THEODOROS STAMOS

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΟΣ STERGIOS STAMOS

ΝΑΚΗΣ ΤΑΣΤΣΙΟΓΛΟΥ NAKIS TASTSIOLOU

PHILIP ΤΣΙΑΡΑΣ PHILIP TSIARAS

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΟΡΤΣΑΣ DIMITRIS FORTSAS

ΕΡΣΗ ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΟΥ ERSI HATZIARGYROU

ΜΑΡΚΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ MARK HADJIPATERAS

ΓΑΥΠΤΑ
ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ
SCULPTURES
IN THE GARDEN

Οργάνωση Έκθεσης: Λιάνα Σκουρλή
Organized by Liana Scourles
Επιμέλεια Έκθεσης: Μπία Παπαδοπούλου
Curated by Bia Papadopoulou

31 Ιουλίου - 31 Αυγούστου 2010
July 31 - August 31, 2010

ΙΔΡΥΜΑ ΦΩΚΑ - ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΥ
FOCAS - COSMETATOS FOUNDATION

BOTANIKΟΣ ΚΗΠΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ CEPHALONIA BOTANICA

Mε πολλή χαρά ο Βοτανικός Κήπος Κεφαλονιάς φιλοξενεί φέτος την πρώτη έκθεση γλυπτών στους χώρους του, πραγματοποιώντας έτσι μια παλιά φιλοδοξία του.

Ο Κήπος δημιουργήθηκε το 1998 με πρωτοβουλία του Ιδρύματος Φωκά-Κοσμετάπου, στοχεύοντας στη διάσωση και ανάδειξη των αυτοφυών, ενδημικών και σπάνιων φυτών των Ιονίων Νήσων.

Σήμερα εκτείνεται σε περίπου 10 στρέμματα προϋπάρχοντος παλαιού ελαιώνα, ο οποίος ήταν ήδη φυσικά διαμορφωμένος σε διάφορα επίπεδα, με μεγάλο πλούτο μακίας βλάστησης, αειθαλών θάμνων, φρυγάνων, βολβών και αγριολούλουδων.

Σταδιακά ο Κήπος εμπλουτίστηκε με βότανα και άλλα αυτοφυή μεσογειακά φυτά, διανοίχθηκαν μονοπάτια, στήθηκε ένα υπαίθριο Θέατρο, δημιουργήθηκαν υδάτινοι πόροι (ένα ρυάκι και μια μικρή λίμνη) και ειδικές φυτοκοινωνίες όπως τα φαρμακευτικά φυτά.

Εκτός από το επιστημονικό/βοτανολογικό έργο του Βοτανικού Κήπου Κεφαλονιάς, που γίνεται σε συνεργασία με το ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και τον Βαλκανικό Βοτανικό Κήπο Κρουσσίων, το Ίδρυμα Φωκά-Κοσμετάπου αναπτύσσει στους χώρους του επιτόπια εκπαιδευτικά περιβαλλοντικά προγράμματα για τα παιδιά των νηπιαγωγείων και των δημοτικών σχολείων του νησιού, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην οικολογική ευαισθητοποίηση των μελλοντικών πολιτών.

Φέτος είναι ο τρίτος χρόνος που ο Βοτανικός Κήπος Κεφαλονιάς φιλοξενεί τις «Επτανησιακές Συναντήσεις» και την Ορχήστρα των Χρωμάτων. Με την ταυτόχρονη και παράλληλη έκθεση γλυπτών, εκπληρώνεται το αρχικό όραμα: ο Κήπος να εκπαιδεύει, να διατηρεί και ταυτόχρονα να τέρπει, δηλώνοντας την άρρητη σχέση της φύσης με τον πολιτισμό.

Cephalonia Botanica is happy to host this year, for the first time, an exhibition of sculptures, thus fulfilling an old ambition.

The Botanic Garden was created in 1998 by the Focas-Cosmetatos Foundation, and is dedicated to the display and conservation of the native, rare, and endangered flora of the Ionian Islands. Today, Cephalonia Botanica covers about 10,000 sq. m of a pre-existing, neglected olive grove, whose terraced ground already featured many indigenous plant species, including maquis, phrygana, bulbs and annuals.

Gradually, the Botanic Garden was enriched with herbs and other endemic Mediterranean plants, with footpaths, a watercourse, a pond, an open-air theatre and with special plant collections such as medicinal plants.

In tandem with Cephalonia Botanica's scientific/botanical projects, which are developed in collaboration with the Natural Agricultural Research Foundation and the Balkan Botanic Garden of Kroussia, the Focas-Cosmetatos Foundation runs in the Garden environmental programmes for nursery and primary school children – a crucial contribution to the ecological formation of tomorrow's citizens.

This year is the third year in which Cephalonia Botanica hosts both the "Ionian Connections", an event where eminent scholars investigate issues relating to the Ionian Islands' cultural and historical past, and a concert by the Orchestra of Colours given in its open-air theatre. With the simultaneous and parallel exhibition of sculptures in the Garden, the initial vision is complete: Cephalonia Botanica now educates, conserves, and also delights – a true manifestation of the inalienable bond between nature and civilization.

Hιδέα αυτή, της διοργάνωσης δηλαδή μία υπαίθριας έκθεσης γλυπτικής στον Βοτανικό Κήπο του Ιδρύματος Φωκά-Κοσμετάτου στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς, με γέμισε εξαρχής με μεγάλο ενθουσιασμό. Η Κεφαλονιά είναι ένα νησί το οποίο ανέκαθεν με γοήτευε. Με τις μαγευτικές παραλίες, τις καταπράσινες πεδιάδες, την πλούσια βλάστηση με τα αυτοφυή φυτά, εμβληματικά της ελληνικής χλωρίδας, τους αειθαλείς θάμνους της και τα αγριολούλουδα. Στον Βοτανικό Κήπο του Ιδρύματος Φωκά-Κοσμετάτου μπορεί κάποιος να απολαύσει την πλούσια αυτή χλωρίδα σε ένα προνομιακό φυσικό περιβάλλον. Σε αυτό τον Κήπο, οραματιστήκαμε λοιπόν να προκαλέσουμε ένα διάλογο ανάμεσα στην Τέχνη και τη Φύση, όραμα που οδήγησε στην διοργάνωση της υπαίθριας αυτής έκθεσης γλυπτικής. Ο επισκέπτης επικοινωνεί με τα έργα τέχνης καθώς αυτά ξεπροβάλλουν απρόσμενα ανάμεσα στα μονοπάτια και τους αυτοφυείς θάμνους του Κήπου, τα «Φυτά της Μυθολογίας», τα «Φυτά της Λαογραφίας», τα «Άρωματικά Φυτά» και τις υπόλοιπες συλλογές. Οι καλλιτέχνες με τους οποίους μίλησα εμπνεύστηκαν από την ιδέα μου αυτή και άρχισαν αμέσως να αναζητούν τις φόρμες και τα υλικά που θα εναρμονίζονταν ιδανικά στο φυσικό τοπίο ή που θα διαφοροποιούνταν αισθητά μέσα σε αυτό. Έτσι προέκυψε ένα ιδιαίτερα αρμονικό αποτέλεσμα με την εγκατάσταση ποικιλόμορφων γλυπτών σε διάφορα μεγέθη.

Η έκθεση αυτή δεν θα είχε καταστεί εφικτή δίχως τον ενθουσιασμό και τη συνεχή υποστήριξη των ανθρώπων του Ιδρύματος, και ιδιαίτερα του κυρίου Σπύρου Κοσμετάτου και της συζύγου του Άννας, του ένθερμου Κεφαλονίτη κυρίου Μάκη Βιλάνδου, της αγαπημένης μου φίλης και περήφανης Κεφαλονίτισσας, Χρυσάνθης Κωνσταντακάτου-Ρουτζούνη και βέβαια της δημι-

ουργικής και ευαίσθητης φίλης και συνεργάτιδός μου, της Ιστορικού Τέχνης Μπίας Παπαδοπούλου.

Οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους καλλιτέχνες, οι οποίοι αγκάλιασαν την ιδέα αυτή και έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό. Ιδιαίτερα ευχαριστώ τον κύριο Κρις Γιανάκο, ο οποίος ήλθε από τη Νέα Υόρκη για να σμιλέψει την τοπική πέτρα ειδικά για τον Βοτανικό Κήπο και ο οποίος μάλιστα δώρισε το γλυπτό του στο Ίδρυμα. Την κυρία Τίνα Καραγεώργη για την μόνιμη –και πολύ ωραία– ζωγραφική επέμβασή της στο περίπτερο με την εκπαιδευτική παρουσίαση των βοτάνων. Τον κύριο Χάρη Κοντοσφύρη, ο οποίος επίσης δώρισε αυθόρυμητα το έργο του «Κυνό-βιο» στο Ίδρυμα με σκοπό να αποτελέσει ένα ακόμα θεμέλιο για τη δημιουργία ενός Πάρκου Γλυπτικής μέσα στον Βοτανικό αυτό Κήπο.

Πολλοί ευπάτριδες Κεφαλονίτες έσπευσαν να μας υποστηρίξουν και επιθυμώ να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον κύριο Αντώνη Στρίντζη της STRINTZIS FERRIES, τον κύριο Παναγή Στρίντζη, την μεταφορική AINOΣ και ιδιαίτερα τον κύριο Διονύση Κονταρίνη, την Ευρωπαϊκή Πρόνοια και ιδιαίτερα τον κύριο Παναγιώτη Λάγιο για την ασφάλιση των έργων, την εταιρεία καπα RESEARCH και ιδιαίτερα τον κύριο και την κυρία Ντίνου Ρουτζούνη, την εταιρεία IONIAN KALK A.E. και τον Πρόεδρο της κύριο Γιάννη Καλαφάτη, την εταιρεία PISCINE IDEALES και τον Διευθυντή της κύριο Στέλιο Σταυρίδη, την εταιρεία AEC CONSTRUCTION GROUP και ιδιαίτερα τον κύριο Γιώργο Μαραβέγια, την GENIKI FINANCE και ιδιαίτερα τον κύριο Ευάγγελο Κωστούλα, την εταιρεία catering SOIRÉE και ιδιαίτερα την καλή φίλη Μαίρη Αλεξανδράτου, τις εταιρείες AB ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ και ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ και ιδιαίτερα την κυρία Όλγα Μαραβέγια-Μιχαλάτου, το ξενοδοχείο WHITE ROCKS και ιδιαίτερα την κυρία Νέλλη Κοντοδήμου

και τον κύριο Πέτρο Ψαλίδα, το ξενοδοχείο MOUIKIS και ιδιαίτερα τον κύριο Θανάση Μουίκη, την εταιρεία AVEL και τον κύριο Παναγή Βουτσινά, τα κρασιά GENTILINI και ιδιαίτερα την κυρία Μαριάννα Κοσμετάτου καθώς και την καλή μου φίλη, κυρία Αγγελική Ανανιάδη, για την αμέριστη βοήθειά της. Θέλω επίσης να ευχαριστήσω, τον εξαίρετο κύριο Θύμιο Πρεσβύτη και την ομάδα της PEAK-AD για τον ωραίο κατάλογο, τον οποίο φιλοτέχνησαν με τόση πολλή φαντασία και σε τόσο σύντομο διάστημα. Πολλές ένθερμες ευχαριστίες προς την Γκαλερί Ντονόπουλος της Θεσσαλονίκης, καθώς και προς τους νέους και τις νέες, εθελοντές και εθελόντριες, οι οποίοι μας βοήθησαν στο στήσιμο και στο ξεσήσιμο της έκθεσης. Επίσης, στις συνεργάτιδες του Ιδρύματος, οι οποίες επιμελήθηκαν όλες τις λεπτομέρειες για τη σωστή λειτουργία της έκθεσης και βέβαια στους επισκέπτες που μας ανταμοίβουν με την ενθουσιώδη ανταπόκρισή τους και εύχονται, όπως και όλοι εμείς άλλωστε, να υπάρξει συνέχεια και να δημιουργηθεί ένα Πάρκο Γλυπτικής, μέσα στον μαγευτικό Βοτανικό Κήπο της Κεφαλονιάς.

Λιάνα Σκουρλή

The idea to organize an outdoors sculpture exhibition in the Botanic Garden of the Focas-Cosmetatos Foundation in Argostoli, Cephalonia, excited and inspired me right away. Cephalonia is an island that has always exerted its magic upon me: its pristine beaches, the verdant fields, the rich vegetation of endemic plants -emblematic of the Hellenic flora- its evergreen bushes and the multicoloured wildflowers... In the Botanic Garden of the Focas-Cosmetatos Foundation, one can admire this majestic flora in a privileged setting. It is in this very space that we envisioned a dialogue between art and nature, which led to the sculpture exhibition we are enjoying tonight. The visitor communicates with the artworks as they emerge unexpectedly amid the Garden's spectacular collection of trees and bushes, including «Mythological Plants», «Aromatic Plants», among others. When I discussed this idea with the artists, they were all immensely inspired and immediately started researching forms and materials that would either blend harmoniously with this natural setting or would thought-provokingly contrast with it. The end/result was an exceptionally harmonious dialogue between sculpture and nature.

I should say here that this ambitious project would not have materialized without the generous support of the people running the Foundation, and especially Mr. Spyros Cosmetatos and his wife Anna, and the passionate Cephalonian Mr. Makis Vilandos also, without the encouragement of my dear friend, Mrs. Chrysanthi Constantakatou-Routzounis and, foremost, the curatorial work of the highly inspired and creative Art Historian Bia Papadopoulou, both a friend and an associate.

I owe a warm “thank you” to all the artists who embraced this idea from the very beginning and gave their best to this project. A special thank you to Cris Gianakos who came all the way from New

York to work a local stone quarried from Lixouri, creating a work that he generously donated to the Foundation in the memory of Paolo Gianakos. A thank you to the talented Tina Karageorgi who painted the kiosk of the Botanic Garden in her own unique way. A thank you to Harris Kondosphyris who donated his ‘Dog-bium’ sculpture to the Foundation, thus contributing to the formation of an eventual Garden of Sculptures within the Botanic Garden.

I owe gratitude to those generous Cephalonians who have supported this project, including Mr. Antonis Strintzis of STRINTZIS FERRIES, Mr. Panagis Strintzis, AINOS transport company and Mr. Dionysis Contarinis, the insurance company EUROPEAN PROVIDENCE and especially Mr. Panagiotis Lagios for insuring the exhibits, ΚΑΠΤΑ RESEARCH and particularly Mr. and Mrs. Dinos Rountounis, IONIAN KALK S.A. and its President, Mr. John Kalafatis, PISCINES IDEALES and its G.M., Mr. Stelios Stavridis, the AEC CONSTRUCTION GROUP and particularly Mr. George Maraveyias, GENIKI FINANCE with special thanks to Mr. Evangelos Costoulas, the catering firm SOIRÉE, with special thanks to my good friend, Mary Alexandratou, the companies AB VASSILOPOULOS and KOTSOVOLOS with a special mention to Mrs. Olga Maraveyias-Michalatou, the WHITE ROCKS Hotel with credit to Mrs. Nelly Kontodimou and Mr. Petros Psalidas, the MOUIKIS hotel and Mr. Thanassis Mouikis, the AVEL company and Mr. Panagis Voutsinas, the GENTILINI Winery with a special toast for Mrs. Marianna Cosmetatos, as well as my dear friend, Mrs. Angeliki Ananiadis, for her unreserved support.

I also wish to extend my gratitude toward an extraordinary man, Mr. Thymios Presvytis, and the team of PEAK-AD for the amazing and imaginative exhibition catalogue they have conceived, albeit at such short notice.

Additional thanks are due to the Donopoulos Fine Arts Gallery of Thessaloniki, to all the young volunteers who have assisted us in putting together this exhibition, as well as to all the staff and associates of the Foundation, who have painstakingly overseen all the details for the proper functioning of the exhibition. Last, but not least, I wish to thank our potential visitors who reward us with their enthusiastic response which will, we all hope, be instrumental in the creation of a permanent sculpture exhibition in the Botanic Garden of Cephalonia – a Sculpture Park, in the near future.

Liana Scourles

«Θα μπορούσες, παρακαλώ, να μου πεις ποιό δρόμο πρέπει
ν' ακολουθήσω για να φύγω από δω;»

«Εξαρτάται από το πού θέλεις να πας» είπε ο Γάτος.

«Δεν με νοιάζει και πολύ το πού...» είπε η Αλίκη.

«Τότε δεν έχει σημασία ποιό δρόμο θα πάρεις» είπε ο Γάτος.

«...αρκεί να φτάσω κάπου» πρόσθεσε η Αλίκη σαν εξήγηση.

«Ω, σίγουρα θα φτάσεις κάπου», είπε ο Γάτος, «αρκεί μόνο να περπατήσεις αρκετά».

Lewis Carroll, *Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων*.

Hέκθεση «Γλυπτά στον Κήπο» χαράζει πορείες γεμάτες εκπλήξεις στον μαγευτικό χώρο του Ιδρύματος Φωκά-Κοσμετάτου στο Αργοστόλι. Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που διατηρεί και προστατεύει την τοπική χλωρίδα, καλεί τους επισκέπτες να περιπλανηθούν σε πραγματικά αλλά και νοητικά μονοπάτια. Να αυτοσυγκεντρωθούν, να διεισδύσουν στα διάσπαρτα έργα τέχνης που εναρμονισμένα και ενσωματωμένα στη φύση συνθέτουν έναν επίκαιρο οικολογικό διάλογο. Στις δύσκολες και παρακμιακές εποχές που ζούμε, η έκθεση προτρέπει τους θεατές να αλλάξουν αιφνίδια παραστάσεις, τρυπώνοντας στην κουνελότρυπα, όπως η μικρή Αλίκη, για να βρεθούν στο επίκεντρο του μαγικού παραμυθιού της τέχνης.

Η «Σφαίρα» του διεθνώς γνωστού Έλληνα καλλιτέχνη της διασποράς **Νάσσου Δάφνη** αποτελεί την εναρκτήρια σκηνή του εικαστικού θεάματος. Ένας πολύχρωμος λιλιπούτειος γεωμετρικός Κόσμος, μια εμφανής αναφορά στη Γη που αέναα στρέφεται γύρω από τον εαυτό της. Ο συνειρμός ταξιδεύει τους θεατές σε άλλα μεγέθη και τους προϊδεάζει για τις παράξενες, γοητευτικές και αναπάντεχες εμπειρίες που απλώνονται μπροστά τους.

Ποιό δρόμο άραγε να ακολουθήσουν; Την ξύλινη γέφυρα που οδηγεί στο κεντρικό πλάτωμα όπου γίνονται οι «Επτανησιακές Συναντήσεις»; την ευθεία οδό με το ρυάκι που καταλήγει στη λιμνούλα ή τον αριστερό δρόμο προς το υπαίθριο θέατρο που θα ξαναζωντανέψει φέτος η «Ορχήστρα των Χρωμάτων»; Το δίλημμα τίθεται από την αρχή και περιπλέκει. Η φωνή του νου σιγοψιθυρίζει: «σημασία έχει να φτάσετε κάπου για να εξερευνήσετε στην διαδρομή το άγνωστο».

Ένας επισκέπτης διαλέγει να πάει προς το θέατρο. Μπρος του συναντά ένα ιδιόρρυθμο τελετουργικό τοτέμ, το γλυπτό του

Μαρκ Χατζηπατέρα. Φιλοτεχνημένο το καλοκαίρι του 1990 στο κυκλαδίτικο νησί της Σύρου, αποτελεί συναρμολόγημα διαλυμένων σιδερικών από παλιά καράβια ή/και εξαρτήματα μηχανών που ο καλλιτέχνης βρήκε επιτόπου. Τα φθαρμένα υλικά, σημαδεμένα από τον χρόνο, ανασυναρμολογούνται δημιουργώντας νέες εικόνες που αφηγούνται κωδικοποιημένες ιστορίες. Διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία άλλων εποχών ξαναζωντανεύουν, παίζοντας καινούργιους απεικονιστικούς ρόλους, ενώ αρχέγονα σύμβολα διεισδύουν στο έργο από το απώτερο παρελθόν. Ανάμεσά τους η σπείρα που νοητικά ξετυλίγεται εσαεί υπενθυμίζοντας τον αέναο κύκλο της ζωής και την συνεχή αναγέννηση.

Ο θεατής συνεχίζει την περιήγησή του, γρήγορα όμως συγχέεται. Το γλυπτό της **Εριέττας Βορδώνη** μοιάζει να έχει μαγικά μεταμορφωθεί σε διαστημική επισκέπτρια του Βοτανικού Κήπου. Η ασημένια γυναίκα με τις ψηλοτάκουνες γόβες, κάθεται ήσυχη στο ξύλινο πιαγκάκι, πλήρως απορροφημένη στον Κόσμο της. Ο άδειος χώρος δίπλα της καλεί τον θεατή να την συντροφεύσει, να συμμετάσχει έτσι διαδραστικά, να γίνει ενεργό μέρος του έργου. Το βλέμμα της τον καθοδηγεί. Τον βοηθά να την ακολουθήσει στο νοητικό ταξίδι της. Είναι μαγεμένη από

τον χώρο της τέχνης, μαγνητισμένη από τα περίεργα συμβάντα που τελούνται γύρω της. Κοιτάζει το γιγάντιο λουλούδι του **Κωστή Γεωργίου**, έργο του 2004. Είναι ψηλό σαν υπερήφανο δένδρο, με μαύρο μίσχο και ομοιόχρωμα φύλλα. Για άλλη μια φορά τα μεγέθη αλλά και οι αποχρώσεις αλλοιώνουν την αντικειμενική πραγματικότητα και επιβεβαιώνουν στον επισκέπτη πως βρίσκεται σε παραμυθότοπο. Τί μπορεί να συμβολίζει το σκοτεινό άνθος με την διχασμένη υπόσταση; «Ίσως είναι κραυγή σε ένα μετέωρο νέο κόσμο, που μέσα από αιδεξίδα και αλλοπρόσαλλα λάθη, προσπαθεί να ισορροπίσει και να συνεχίσει να υφίσταται. Ίσως πάλι είναι ξορκισμός ενός κακού που ήδη ήρθε και σφίγγει τη δυσσίωνη μέγγενη του στο περιλαίμιο της ανθρωπότητας», λέει ο ίδιος ο καλλιτέχνης. Τί οξύμωρο, μια τόσο όμορφη εικόνα να εμπειρίζει πικρές αλήθειες και να λειτουργεί ως ερεβώδης προφητεία, φέρνοντας στο νου την «Αποκάλυψη» του Ιωάννη.

Μια καθημερινή σκηνή βγάζει τον επισκέπτη από την ονειροπόληση. Αυτός ο σκύλος του **Χάρη Κοντοσφύρη** που τον προσπέρασε δίχως να τού δώσει πολλή σημασία έχει κάνει τα κόπρανά του σε αυτόν τον πεντακάθαρο κήπο. Μύγες γλεντούν πάνω τους. Και το χειρότερο: είναι ανθρωποφάγος. Αυτό υποδηλώνει το λοφάκι των αποβλήτων που αποτελείται από διαμελισμένα μέλη -αναμόρφωση μικρής ανθρωπόμορφης προτομής του Θανάση Μπερούτσου- εμπνευσμένο από την «πείνα των μυγών» της Κικής Δημουλά. Ο καλλιτέχνης μας καθησυχάζει για τις καλές προθέσεις του νυχτοφύλακα του κήπου: «Φυλάει τα κόπρανά του χειμώνα-καλοκαίρι, είναι αφοσιωμένος στη συμβιωτική χλωρίδα, σκάβει πριν οι γεωπόνοι φυτέψουν, υγραίνει την ανατροφή των μικρών θάμνων». Ο σκύλος γαβγίζει σε απάντηση, κουνώντας την ουρά, και διηγείται την προσωπική του ιστορία.

«Είμαι πια μόνιμος κάτοικος του Βοτανικού Κήπου, χάρη στην δωρεά του Κοντοσφύρη, και ως μόνιμος κάτοικος εκτελώ στην εντέλεια τις υποχρεώσεις μου», σιγοντάρει τον δημιουργό του.

Περίεργα πράγματα! Ο επισκέπτης συνεχίζει την βόλτα του. Βλέπει σε μια φυσική εσοχή να κουρνιάζει ένα γλυπτό του **Θεόδωρου Στάμου**, μια αφηρημένη σύνθεση με έντονες εξπρεσιονιστικές υφές. Έργο του 1990, ανήκει στην μοναδική σειρά γλυπτών που φιλοτέχνησε ο διεθνώς γνωστός Έλληνας ζωγράφος της διασποράς – από τους πρωτεργάτες του αμερικανικού αφηρημένου εξπρεσιονισμού, κίνημα με το οποίο η Νέα Υόρκη έκλεψε την σκυτάλη από το Παρίσι στα τέλη της δεκαετίας του '40 ως νέα μητρόπολη της τέχνης. Αυτό το μικρογλυπτό είναι αποκαλυπτικό. Μοιάζει εντελώς αφηρημένο και όμως είναι ένας πραγματικός βράχος, ελαφρά επεξεργασμένος από τον Στάμο, που χύθηκε μετά σε μπρούτζο, ακινητοποιώντας τον χρόνο. Σαν να ξεπήδηξε ένα σχήμα από τους πίνακές του και να μεταλλάχθηκε σε τρισδιάστατο εικαστικό αντικείμενο. Ενδιαφέρον!

Μπααα! Τα γραφικά μονοπάτια έφεραν τελικά τον επισκέπτη στη λιμνούλα, στο πέρας της ευθείας οδού της εισόδου. Ένας ζωντανός οργανισμός κείτεται μπροστά του: νερά κυλούν πληθωρικά, νούφαρα επιπλέουν ανοίγοντας και κλείνοντας το άνθος τους, βατράχια σκίζουν με τις απότομες κραυγές τους τον αέρα, διάφορα συμβαίνουν καθημερινά σε αυτόν τον μικρόκοσμο. Από το ύψωμα που αγκαλιάζει τη λίμνη παρατηρεί το φυτικό βασίλειο ένας σοβαρός άνδρας. Η προσήλωσή του στη φύση θυμίζει προσωκρατικό φιλόσοφο, είναι όμως μαύρος και δεν φορά αρχαιοελληνική χλαμύδα. Πρόκειται για το γλυπτό από ορείχαλκο του **Κώστα Δικέφαλου**. Αδύνατον! Όλοι ξέρουμε ότι ο Δικέφαλος σημιλεύει συνήθως το μάρμαρο, ασπάζεται την

λακωνική λιτότητα της λείας γεωμετρικής φόρμας, συλλαμβάνει το ελληνικό φως σε έργα που χαρακτηρίζονται για τη διαιυγή δομή και αισθητική τους. Αυτή η σκεπτική φιγούρα είναι γεμάτη εξπρεσιονιστικές ματιέρες που συγκροτούν μια ρεαλιστική εικόνα. Παρασύρει τον θεατή να ταυτιστεί μαζί της, να εντρυφήσει στη μελέτη των φυσικών φαινομένων, να περιπέσει σε βαθιά περισυλλογή. Η «Σπουδή» έγινε από τον καλλιτέχνη στο τρίτο έτος των σπουδών του στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και αποτελεί άγνωστη δουλειά που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο κοινό.

Μόλις στρίβει, ο επισκέπτης αντιλαμβάνεται πως έφτασε στο κεντρικό πλάτωμα χωρίς να έχει διασχίσει την ξύλινη γέφυρα. Τα θαύματα συνεχίζουν να εξελίσσονται μπρος στα έκπληκτα μάτια του. Το γνωστό άσπρο περίπτερο, που δεσπόζει στον χώρο και φιλοξενεί την μόνιμη έκθεση βοτάνων, δεν είναι πια λευκό. Έχει μαγικά μεταμορφωθεί με την επιτόπου παρέμβαση της **Τίνας Καραγεώργη** σε ζωγραφικό τοπίο ή ζωγραφικό γλυπτό που αναδεικνύει τα μοναδικά έλατα ανάμεσα στις πολλές παραδοσιακές ελιές της Κεφαλονιάς. «Ψυχογραφήματα ή σκιές που λειτουργούν σαν πορτρέτα κάποιου ιδεατού τόπου», εξηγεί η ίδια. Η συνύφανση των φυσικών δένδρων με την εικονική πραγματικότητα της χρωματικά παραποιημένης εντόπιας ελάτης, ονειρικά σμίγει διαφορετικά γεωγραφικά σημεία του νησιού.

Το εικαστικό κέλυφος, με τις δύο ανοιχτές πόρτες, καλεί τον θεατή στο εσωτερικό του όπου άλλη μια έκπληξη τον περιμένει. Μα που βρίσκεται ξαφνικά; Στην εκπαιδευτική παρουσίαση των βοτάνων ή στο αναγνωστήριο της Έκθεσης με τους καταλόγους των καλλιτεχνών να τον ενθαρρύνουν ως ζωντανά όντα να ξεφυλλίσει τις σελίδες τους για να εξοικειωθεί με τη δουλειά

τους; Μα βρίσκεται μεμιάς και στα δύο μέρη που έχουν παραδόξως σμίξει σε ένα.

Στην έξοδο, το μάτι του έλκεται από το ψηλό δένδρο με τα ανοιχτά κλαδιά όπου ξαποσταίνει, συνεδριάζοντας, το σμήνος των πουλιών της **Αφροδίτης Λίτη**. Το γλυπτό εμπινέεται από το περσικό παραμύθι που έγραψε ένας αρωματοπώλης από τη Νισαπούρ, ο Φαρίν Ουντίν Ατάρ, στα τέλη του 12^{ου} αιώνα. Αριστούργημα της Ισλαμικής θρησκευτικής ποίησης, έχει ως θέμα το πέρασμα από την πολλαπλότητα στην μονάδα, μετάβαση που υλοποιείται όταν το σμήνος συνειδητοποιεί ότι είναι τελικά ένα μόνο πουλί. Η εικαστική μεταφορά του παραμυθιού εμπλέκει τον παρελθόντα με τον ενεστώτα χρόνο, την ακινητοποιημένη με τη ρευστή στιγμή. Τα αληθινά πουλιά του κήπου έρχονται να συγκατοικήσουν με τα γλυπτικά τους είδωλα. Μεταλλάσσονται έτσι σε αρμονικά μέρη ενός ενιαίου αισθητικού και ιδεολογικού συνόλου και λειτουργούν ως μια άτακτη φτερωτή χορωδία που άλλοτε τραγουδάει και άλλοτε σιωπά.

Απέναντι από το εικαστικό δένδρο λαμπυρίζει το γλυπτό του **Κώστα Βαρώτσου** με τα γυαλιά που συλλαμβάνουν τον ήλιο, δημιουργώντας οπτικές απάτες ανάλογα με την κίνηση του θεατή στο φυσικό τοπίο. Περίοπτο, όπως όλα άλλωστε τα γλυπτά, έχει την ιδιομορφία να λειτουργεί παράλληλα ως δισδιάστατο έργο. Μια φίνα μαύρη μονοκονδυλιά που διαγράφεται στον αέρα, εγκλωβίζοντας τα διάφανα στοιχεία και ενεργοποιώντας τον θεατή να ολοκληρώσει με τον νου τον ακέραιο αριθμό 6. Τέλειος αριθμός¹, γνωστός από την αρχαιότητα, στέκει αγέρωχα στη φύση. Πιθαγόρειο σύμβολο, όπως όλοι άλλωστε οι αριθμοί, φορτισμένο με θεϊκές και μυστικιστικές ιδιότητες.

Δίπλα, η μετα-μοντέρνα εγκατάσταση του **Philip Τσιάρα** του 1995 συνυφαίνει διαφορετικούς χρόνους, τόπους και πολιτισμούς. Η «Καρυάτιδα» του Ελληνοαμερικανού καλλιτέχνη δεν φέρει μορφή γυναικας ούτε βαστά στους ώμους της βάρος. Παράξενο! Η θηλυκή μορφή έχει μεταμορφωθεί σε ψηλόλιγνο βάζο διάσπαρτο με τρύπες που υποδηλώνουν τη φθορά. Υποβαστάζεται και αναδύεται από ένα κυβιστικά διαρθρωμένο βάθρο, μηχανικό εξάρτημα της βιομηχανικής εποχής που μεταλλάχθηκε σε οργανικό τμήμα της ενιαίας αλληγορικής σύνθεσης. Ήρακλείτειο πάντρεμα του παρελθόντος με το παρόν σε ένα έργο που στέκει σαν καλλιτεχνικός ναός στον χώρο. Η εικαστική σύνθεση υποδηλώνει την δυσσιώνη κατάσταση της Ελλάδας αλλά και τον αναλλοίωτο σεβασμό των τεχνολογικά ανεπτυγμένων κοινωνιών προς το αρχαίο ελληνικό πνεύμα.

Έξαφνα, το μάτι έλκει ένα αφύσικο φως στην ανηφόρα. Εκπέμπεται από το έργο του **Στέργιου Στάμου**. Ένα παγκάκι, μα τι παγκάκι! Εξωγήινο, αυτόφωτο, με στίχους του Σαΐζπηρ από το «Όνειρο καλοκαιρινής νυκτός». Απαγορεύει στους επισκέπτες να καθίσουν πάνω του αναιρώντας την παραδοσιακή λειτουργία του αντικειμένου, όπως η πίπα του Ρενέ Μαγκρίτ ακύρωνε εκκεντρικά την ίδια την υπόσταση. Σχηματοποιείται από βιομηχανικούς σωλήνες νέον που τους διατρέχει η διαχρονική γραφή του μεγάλου θεατρικού συγγραφέα. Λέξεις εγκλωβισμένες σε κοσμικές σήραγγες, σωληνοειδείς διαμορφώσεις του χωροχρόνου που συνδέουν ένα σημείο του με κάποιο άλλο σε μιαν απομακρυσμένη περιοχή του Σύμπαντος.

Η ανηφόρα συνεχίζεται. Τί κουραστική εποχή! Κι' όμως ο επισκέπτης γνωρίζει πως η ζωή εκτυλίσσεται. Ίσως είχε δίκιο ο Κωσταντίνος Καβάφης όταν ισχυρίζόταν ότι ανταμείβει το ταξίδι προς την Ιθάκη. Αξίζει η δοκιμή...

Και πράγματι, τα αναπάντεχα συμβάντα δεν έχουν τελειωμό. Στο πλάτωμα που πρόκειται να φιλοξενήσει τα «Φυτά της Μυθολογίας» έχει διεισδύσει ως διά μαγείας ο **Στέλιος Διαμαντάκης**. Εγκαινιάζει τον χώρο με την αιωνόβια ελιά του, μοναχική παρουσία σε έναν τόπο που σύντομα θα ζωντανέψει μυθολογικές πτυχές της ελληνικής αρχαιότητας. Μα είναι αληθινό ή ψεύτικο αυτό το δένδρο με το πλούσιο φύλλωμα που κάποτε στεφάνωντας τους νικητές; Γρίφος. Το σίγουρο πάντως είναι ένα: προαναγγέλλει, σαν ακάματος αγγελιοφόρος, ευχάριστα μαντάτα για την αέναη, θεματική διαμόρφωση του Κήπου.

Ο επισκέπτης καταλήγει στη μεγάλη τεχνητή λίμνη που μοιάζει απολύτως φυσική, το πιο πρόσφατο απόκτημα και εφήμερο πέρας του Βοτανικού Κήπου. Τον υποδέχεται ως τέλεια οικοδέσποινα, άλλοτε ορατή και άλλοτε αόρατη, η **Λυδία Βενιέρη** προσφέροντάς του τον «Θρόνο του Σύμπαντος» για να ξεκουραστεί. Διαδραστικό έργο που μοιάζει να έχει βγει από παραμύθι, μετατρέπει τον επισκέπτη σε βασιλιά, την επισκέπτρια σε ισχυρή βασίλισσα. Κουρνιασμένοι οι θεατές μέσα στο έργο, ακούν τους ήχους της θάλασσας από τα δύο κοχύλια που σχηματοποιούν ένα ιδιόρρυθμο διαστημικό κράνος, συνθέτοντας μια φυσική ηχητική εγκατάσταση. Η όψη του νερού γαληνεύει ενώ ο απαλός ήχος βυθίζει τους φιλότεχνους σε σκέψεις.

Ο χάρτης του Κήπου επαναφέρει το κοινό στην πραγματικότητα. Υπάρχουν γλυπτά κρυμμένα σε μονοπάτια που δεν τα διέσχισε. Ο πανέμορφος χώρος είναι τελικά ένας λαβύρινθος της φύσης. Όρα για περπάτημα. Άλλωστε, τώρα, ο δρόμος είναι κατηφορικός. Ευοίωνη είδηση.

Κοντά σε κάποια διακλάδωση βρίσκεται το έργο του **Δημήτρη Φόρτσα**. Το γλυπτό με τις δύο ελλειπτικές φόρμες διηγείται

μια κωδικοποιημένη ιστορία για τον μικρόκοσμο που ενυπάρχει στον Κόσμο μας. Μορφολογικά απέριπτο, εστιάζεται στην ενδότερη φύση των πραγμάτων, όπως υποδηλώνει ο τίτλος του «Εσώτερη Δύναμη». «Το έργο», λέει ο Φόρτσας, «θέλει να τονίσει τη δυναμική σχέση των δύο κόσμων. Πρόκειται για μια σχέση αλληλεξάρτησης και απόλυτης συνάρτησης όπου κανένας εκ των δύο δεν μπορεί να κυριαρχήσει πάνω στον άλλον». Ισορροπία, μορφική διαύγεια, σπαρτιάτικη λιτότητα. Αυτές οι έννοιες για άλλη μια φορά ταξιδεύουν τον θεατή σε άλλους καιρούς και σε άλλα μέρη.

Ο επισκέπτης παλινδρομεί. Οι συνεχείς μετατοπίσεις διαταράσσουν την συνοχή και την αλληλουχία των σκέψεων του. Χάνεται η αίσθηση του χρόνου και του τόπου. Βυθισμένος στο ονειρικό του ταξίδι, περπατά πια σαν μαγνητισμένος. Άλλεπάλληλες εικόνες εισβάλλουν και θρονιάζονται στο γεμάτο απορίες μυαλό του. Μα πού τις είδε; Σε ποιό άνοιγμα απ' όλα; Σε ποιό μονοπάτι; Σε ποιό δρόμο; Όλα μπλέκονται σε αυτόν τον παραμυθένιο Κόσμο.

Κάπου συνάντησε το αυτόφωτο γλυπτό - συντριβάνι σε σχήμα κώνου του **Νάκη Ταστοιόγλου**. Ο ήχος του νερού του κήπου μαγικά μετατοπίσθηκε. Ακούγεται τώρα από τα βάθη του διαστημικού κωνικού πυργίσκου. Τι δροσερή έκπληξη μέσα σε αυτή την ζέστη! Ο ονειροβάτης-θεατής πλησιάζει αυθόρυμητα, κοιτάζει στο νερό, ψάχνει σαν τον Νάρκισσο τον αντικατοπτρισμό του όμορφου ειδώλου του. Αντ' αυτού, αμέτρητες σκηνές, χρώματα, μνήμες διασχίζουν κινηματογραφικά την υδάτινη επιφάνεια. «Μαρμάρινες κρήνες στους Μαροκινούς κήπους, ακίνητα νερά στις Ινδίες, θάλασσες που γλείφουν την άμμο και σμιλεύουν τα βράχια στις ελληνικές ακτές, τρομακτικοί και σαγηνευτικοί καταρράκτες στα σύνορα Βραζιλίας-Αργεντινής»,

λέει ο καλλιτέχνης. Εικόνες που ενέπνευσαν αυτό το έργο το οποίο εξαγνίζει την ψυχή και επιφέρει την κάθαρση.

Εκεί κοντά, μια φυσική φωλιά του κήπου φιλοξενεί το μικρό γλυπτό του **Μάριου Λοβέρδου**. «Ο θρίαμβος της μητρότητας»: μια μάνα που παιζει με το παιδί της, ανυψώνοντάς το στον αέρα. Τρυφερό γλυπτό, παραπέμπει μορφολογικά στις μοναχικές φιγούρες του Alberto Giacometti με την αφύσικη επιμήκυνση. Απόλυτα προστατευμένο, χωμένο στη ζεστή μήτρα του Κεφαλονίτικου τοπίου, το έργο αφυπνίζει πολύτιμες και ιερές μνήμες αγγίζοντας συναισθηματικά τους πάντες.

Στην πορεία πρόβαλλε με μεγαλειότητα το γλυπτό της **'Ερσης Βενετσάνου**. Τοποθετημένο σε ένα μικρό ύψωμα, μια πλατφόρμα που λειτουργεί σαν φυσικό γλυπτό του γλυπτικού βοτανοκηπου. Άλλη μια σύνθεση που μας ταξιδεύει στον χρόνο και τον χώρο. Η καλλιτέχνης λέει: «Ο συνδυασμός του τροχού για πέτρα με την πέτρα την ίδια, γεφυρώνει ακραίες καταστάσεις φθοράς και αναδημιουργίας. Η πραγματικότητα δημιουργεί την δική της οπτική κραυγή. Η παρέμβαση στη φύση απελευθερώνει τις αισθητικές ιδιότητες της ύλης και προδιαγράφει τα όρια ενός δράματος των μορφών». Ήχει ως εννοιολογικό σχόλιο για την παγκόσμια κατάσταση σήμερα. Ο συλλογισμός ευτυχώς εμπεριέχει την ένωση της αναγέννησης από την στάχτη. Στους πενιχρούς καιρούς που ζούμε, το μήνυμα είναι αισιόδοξο. Κυοφορεί ψυχική ανάταση.

Η τελευταία ματιά στον χάρτη του Βοτανικού Κήπου πριν την έξοδο: μα υπάρχουν γλυπτά που οι θεατές προσπέρασαν χωρίς να προσέξουν, πως γίνεται αυτό;

Είναι ο κύβος από ανοξείδωτα πλέγματα της **'Ερσης Χατζηαργυρού**, για παράδειγμα. Έργο φτιαγμένο ειδικά για την έκθεση,

που επιζητεί από τους επισκέπτες να ψάξουν για να το εντοπίσουν στο τοπίο. Η διάτρητη υπόσταση των πλεγμάτων ενσωματώνει τον φυσικό περίγυρο στο γλυπτό, σβήνοντάς το μεταφορικά στον χώρο. Διαφορετικές οπτικές γωνίες μεταλλάσσουν την πρόσληψη και την εννοιολογία της εικαστικής σύνθεσης. Οι επισκέπτες πλησιάζουν για να τη διαβάσουν από πάνω, ώστε να σημίζουν τα παλίμψηστα επίπεδα των πλεγμάτων σε μια ενιαία εικόνα. Ένα σμήνος πουλιών που μετατρέπεται σε μονάδα ακολουθώντας διαγώνια πτήση, αλλεπάλληλοι κύκλοι που σβήνουν ψευδαισθησιακά προς το βάθος σαν διαταραγμένα νερά που σταδιακά ηρεμούν. Το οπτικά αέρινο έργο με τις έντονες και απότομες προοπτικές δίνει την σαφή αίσθηση της κίνησης, υπενθυμίζοντας την ρευστότητα των καταστάσεων.

Είναι η διαδραστική εγκατάσταση του **Κώστα Βρούβα**. Αποτελείται από σήμαντρα που τα αγκαλιάζει η φύση. Αιωρούνται στον αέρα, συνομιλώντας με τα δένδρα του κήπου. Δημιουργούν «ένα περιβάλλον μέσα από το οποίο η οπτική και σωματική περιδιάβαση του θεατή υποκαθιστά τον ήχο και τις διαδρομές του. Πρόκειται για ένα μουσικό σύνολο σιωπής», λέει ο καλλιτέχνης. Και όμως έγκειται στους επισκέπτες να μεταλλάξουν μαγικά το έργο από «σύνολο σιωπής» σε σύνθεση αναπάντεχων ήχων. Αρκεί να κουνήσουν τα σήμαντρα και αρχίζει η μελωδία. Ο ήχος που, κατά τον Βρούβα, «είναι η νοητή πορεία του χρόνου μέσα στο χώρο» αντηχεί ξαφνικά στον Βοτανικό Κήπο για να εμπλακεί με τους τυχαίους θορύβους της φύσης και να εναλλαχθεί με την σιγή.

Ο **Κρις Γιανάκος**, ο διεθνώς γνωστός Έλληνας της διασποράς, ήρθε ειδικά από την Αμερική στην Κεφαλονιά για να φιλοτεχνήσει το γλυπτό του. Πώς δεν το παρατήρησε ο θεατής; Απαντά η φωνή της λογικής: «η τοπική πέτρα χάνεται στη φύση που την

γέννησε». Αφαιρέθηκε από νταμάρι στο Ληξούρι, δουλεύτηκε επιτόπιου και μετοίκησε μόνιμα στον Βοτανικό Κήπο, χάρη στην ευγενική δωρεά του έργου στο Ίδρυμα από τον καλλιτέχνη.

Απόλυτα εναρμονισμένος με την φύση, ο Γιανάκος κόβει βαθιές τομές στο εντόπιο υλικό σχηματοποιώντας ένα πανάρχαιο σχήμα, το τρίγωνο. Το έργο τοπογραφεί τον χώρο και επιδεικνύει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον διάλογο που πάντα δημιουργεί ο Γιανάκος μεταξύ του έργου τέχνης και της αρχιτεκτονικής του τοπίου. Η ελάχιστη εικαστική επέμβαση στο φυσικό γλυπτικό θραύσμα φέρνει στο νου το σοφό γνωμικό των Σπαρτιατών, «το λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν», θεώρημα που εκφράζει την σκέψη των μινιμαλιστών διεθνών.

Τελείωσε κιόλας το παραμυθένιο ταξίδι; Οι επισκέπτες θα βγουν από την κουνελότρυπα; Ναι, αλλά μάλλον θα θελήσουν να επιστρέψουν στην χώρα των γλυπτικών, εννοιολογικών και άλλων θαυμάτων!

Μπία Παπαδοπούλου
Ιστορικός Τέχνης

1. Τέλειος λέγεται ένας ακέραιος αριθμός όταν όλοι οι διαιρέτες του έχουν σαν άθροισμα τον αριθμό. Ο επόμενος τέλειος αριθμός είναι το 28.

"Would you tell me, please, which way I ought to go from here?"

"That depends a good deal on where you want to get to",
said the Cat.

"I don't much care where...", said Alice.

"Then it doesn't matter which way you go", said the Cat.
"...so long as I get somewhere", Alice added as an explanation.

"Oh, you're sure to do that", said the Cat,
"if you only walk long enough".

Lewis Carroll, *Alice in Wonderland*.

The exhibition "Sculptures in the Garden" traces routes full of surprises in the Botanic Garden of the Focas-Cosmetatos Foundation in Argostoli, Cephalonia. A landscape of exceptional physical beauty which conserves and protects the local flora, invites its visitors to wander around both real and conceptual paths; to concentrate and seek out works of art in harmony with nature, integrated in the landscape in a perpetual ecological dialogue. In these difficult and decadent times, the viewers are faced with abrupt changes. Like little Alice, they fall down a rabbit hole and find themselves at the centre of the magical fairy-tale of art.

The “Sphere” by the internationally known Greek artist of the diaspora **Nassos Daphnis** constitutes the opening scene of the visual spectacle. A multi-coloured lilliputian geometrical world, an obvious reference to revolving earth. This association leads viewers to other dimensions and predisposes them to the odd, ravishing, and unexpected experiences.

Which road should they follow? The wooden bridge to the central opening where the meetings of the "Ionian Connections" take place? The short-cut to the pond straight ahead? Or the left pathway to-

wards the open-air theatre, enlivened once again this summer by the “Orchestra of Colours”? The dilemma, set right from the beginning, befuddles. The voice of the mind whispers: “so long as you get somewhere while on route you explore the unknown”.

A visitor chooses to head for the theatre. He meets a peculiar ritualistic totem, **Mark Hadjipateras'** sculpture. Created during the summer of 1990 in the Cycladic island of Syros, it is an assemblage of tattered iron objects from old ships and/or mechanical accessories that the artist found *in situ*. The decaying materials are reassembled creating new images that recount codified stories. Different cultural elements are combined taking up new representational roles, while ancient primordial symbols penetrate the work. Amongst them, the spiral that mentally evolves forever, reminding us of the perpetual cycle of life and continual rebirth.

The viewer continues his visit but becomes instantly confused. **Erietta Vordoni**'s sculpture seems magically transformed into a space visitor of the Botanic Garden. The silver woman with the high-heeled shoes is tranquilly sitting on the wooden bench, totally absorbed by her own world. The empty space next to her invites the viewer to keep her company, to interact, to become an active part of the work. Her glance guides him, encouraging him to follow her visual path. She is bewitched by the art-world, magnetized by the strange incidents occurring around her. She is staring at the gigantic flower by **Kostis Georgiou**, a work dated 2004. The flower is tall, like a proud tree, with a black stem and leaves of the same colour. Once again the scale, but also the chromatic nuances, distort objective reality and confirm that the visitor is in a fairy-tale land. What does this dark plant with the split hypostasis symbolize? "It may be a cry in a suspended new world, trying to balance and continue existing through impasses and whimsical mistakes. Or it may be exorcising an evil that has al-

ready arrived, and has fastened its inauspicious vice around the collar of humanity”, says the artist. Oxymoron, such a beautiful image to express bitter truths and to function as a dark prophesy, like John’s “Apocalypse”.

An everyday scene interrupts the visitor’s reverie. **Harris Kondos-phyris**’ dog, whom the viewer passed without particularly noticing, has fouled this otherwise immaculate garden. Flies are feasting upon his excrement. Worst still; the dog is anthropophagous, as implied by the pile (inspired by the verse “hunger of the flies” by Kiki Demoula) composed with dismembered parts, an anamorphosis of an anthropomorphic bust by Thanassis Beroutsos. The artist reassures us on the intentions of this watchman of the garden: “Devoted to floral symbiosis, he guards his waste through winter and summer, he digs before the gardeners plant, and moistens the growth of small bushes”. As a reply, the dog barks, moves his tail, and recounts his story. “I am a permanent resident of the Botanic Garden, due to Kondosphyris’ donation to the Foundation, and as a permanent resident I excel in performing my duties”, he seconds his creator.

Absurd situations! The visitor keeps walking. In a natural niche, he sees **Theodoros Stamos**’ sculpture, an abstract synthesis with lively expressionistic textures. A work of 1990, it belongs to the sole sculptural series by the internationally known Greek painter of the diaspora. A pioneer of American abstract expressionism, a movement with which the United States stole, in the late fourties, the role of Paris as the leading centre of art. This small sculpture is revealing. It looks absolutely abstract, yet it is a real rock, slightly elaborated by Stamos, and then cast in bronze, immobilizing time. As if one of his paintings’ shapes entered reality, pretending to be a three-dimensional object. Interesting!

Gosh!!! The picturesque paths led the viewer to the pond across the entrance. A live organism lies in front of him: water spouts abundantly, water lilies float opening and closing their bloom, frog calls pierce the air, various happenings take place daily in this microcosm. From the platform above, which embraces the pond, a serious man is observing nature’s kingdom. His attachment to nature reminds one of a Pre-Socratic philosopher. However, the sculptural figure is black and does not wear a chlamys. It is **Kostas Dikefalos**’ creation. Impossible! We all know that Dikefalos usually carves marble, loves the laconic simplicity of smooth geometric shapes, captures Greek light in sculptures that are characterized by their clear structure and aesthetics. This man of thought and spirit is full of expressionistic textures that compose a realistic image. He provokes viewers to identify with him, to delight in the study of physical phenomena, to plunge into deep meditation. This specific “Study”, presented here for the first time, was made by the artist during his junior year in the Athens School of Fine Arts and belongs to a group of works unknown to the public.

As soon as the visitor turns, he realizes that he has arrived at the central opening without having crossed the wooden bridge. Miracles continue to unfold in front of his startled eyes. The familiar white kiosk, a commanding spatial feature hosting the permanent herb exhibition, is no longer white. **Tina Karageorgi** has magically transformed it into a painted landscape or painterly sculpture, introducing the unique Cephalonian fir among the existing traditional olive trees. “Psychographs or shadows that function like portraits of an ideal land”, the artist explains. The interweaving of real trees with the pictorial reality of the chromatically distorted local firs, mingles in an oneiric manner different geographical areas of the island.

The artistic shell, with its two open doors, invites the viewer in its interior where another surprise awaits him. Where is he all of a sudden? In the educational presentation of the herbs or in the Exhibition's reading room with the catalogues acting as live beings, encouraging him to browse through their pages in order to get acquainted with the artists' work? He is in both places at once, places that have paradoxically become one.

At the exit, the eye captures a large-scale sculptural tree with open branches. **Afroditi Litti**'s flock of birds rests upon them, as if in conference. The sculpture is inspired by a Persian story written by a perfumer from Nishapur, Farid ud-Din Attar, at the end of the 12th century. A masterpiece of Islamic religious poetry, the story's theme is the passage from multiplicity to one unit, a transition taking place as the flock realizes it is but a single bird. The artistic version of the story intertwines past with present, immobilized with fluid Time. The real birds of the garden cohabit with their sculptural idols. They are thus turned into harmonic parts of an aesthetic and ideological whole, functioning as a random chorus at times singing, at times silent.

Costas Varotsos' sculpture shines across Litti's tree. The glass captures the sun creating visual illusions depending on the viewer's position in the landscape. Visible from all sides, like all sculptures, it has the particularity of functioning also as a two-dimensional work. A fine black line, as if drawn with a single stroke of the pen, sketches the air, enclosing the diaphanous elements. The sculpture stimulates the viewer to complete in his own mind the integral number: 6. A perfect number¹, known from antiquity, it stands proudly in nature. A Pythagorean symbol, like all numbers, it is imbued with divine and mystical attributes.

Abreast, **Philip Tsiaras'** post-modern installation, dated 1995, mingles together different times, lands, cultures. The Greek-American artist's "Caryatid" does not have the form of a woman, neither does she bear weight on her shoulders. Quizzical! The female figure has been transformed into a tall and slender vase full of holes, alluding to decay. It is supported by and emerges from a cubistically structured pedestal, a mechanical accessory of the industrial epoch that has become an organic part of the allegorical composition. A Heracleitian marriage of past and present in a work that stands in space like an artistic temple. This prophetic work of art hints at the troublesome times Greece is going through but also at the everlasting respect of technologically developed societies towards the ancient Greek spirit.

Suddenly, the eye captures an unnatural light coming from the hill. It is emitted by **Stergios Stamos'** work. A bench, but what a bench! Unworldly, self-illuminated, with Shakespeare's verses from the play "A Midsummer Night's Dream". It forbids the visitors to sit on it, thus negating the traditional function of the object, like René Magritte's eccentric pipe annulled its very substance. It is formed by industrial neon tubes that enclose the timeless writing of the great theatrical writer. Words imprisoned in tubular cosmic tunnels of space-time that connect one spot with another in a remote area of the universe.

The path continues uphill. What toilsome times! The visitor knows, however, that life goes on. Constantine Cavafy may have been right when poetically postulating that the trip to Ithaca is rewarding. Worth the effort...

Indeed, the unexpected happenings have no end. **Stelios Diamantakis** has magically penetrated the field which will eventually host the "Plants of Mythology". He is inaugurating the space with his perennial olive tree, a lonely presence in a venue that will soon bring to life

mythological aspects of Greek antiquity. But is this a real or an unreal tree whose rich foliage once adorned the victors? Riddle! To be sure, it presages, like a tireless messenger, happy news concerning the continual thematic configuration of the garden.

The visitor arrives at the large lake. Artificial but absolutely natural looking, the most recent acquisition and ephemeral terminus of the Botanic Garden. **Lydia Venieri** greets him, as a perfect hostess, at times visible and then invisible. She suggests that he should rest on the "Throne of the Universe". An interactive work that resembles an image from a children's story, it transforms the visitor into a king or a mighty queen. Settled in the art work, the visitors listen to the sonance of the sea, a natural sound-installation, emanating from the two shells that form an original space helmet. The view of the water calms while the soft sound plunges art-lovers into deep thoughts.

The map of the Botanic Garden brings the visitor back to reality. Sculptures are hidden in paths that have not been explored. The beautiful space is a labyrinth of nature. Time to walk. Besides, the path now descends. Good news!

Dimitris Fortsas' work is found close by an intersection. The sculpture with its two elliptical forms narrates a codified story about the microcosm that is inherent in our world. Morphologically simple, it focuses on the inner nature of things, as its title "Interior Power" reveals. Fortsas says: "The work wants to emphasize the dynamic relation of the two worlds. It is a relation of interdependence and absolute attachment where neither can rule over the other". Balance, clarity, Spartan frugality. These concepts once again make the viewer travel to other times and lands.

The visitor goes back and forth. The continuous shifts upset the coherence and sequence of the mind. He loses his sense of time and

space. Plunged into the oneiric voyage, he strolls like magnetized. Successive images invade and install themselves in his bewildered brain. But where did he see them? In which opening? Which path? What road? Everything is a tangle in this fairytale world.

Somewhere, he had come across **Nakis Tatsioglou**'s self-illuminated sculpture, a fountain in the shape of a cone. The garden's sounds of water have magically shifted sites. One can now hear them from the depths of the spatial, conical tower. What a cool surprise in this heat! The daydreamer-viewer spontaneously approaches, looks at the water, searches like Narcissus the reflection of his beautiful idol. Instead, countless scenes, colors, remembrances cross the water surface cinematographically. "Marble springs in Morocco's gardens, still waters in India, seas that fondle the sand and sculpt the rocks of Greek beaches, tremendous and seductive waterfalls at the borders of Brazil and Argentina", says the artist. Images that inspired the specific work which purifies the soul, leading to katharsis.

Close by, a natural nook of the garden hosts a small sculpture by **Marios Loverdos**. "The triumph of maternity": a mother playing with her child, raising it towards the sky. A tender sculpture, it refers to Alberto Giacometti's unnaturally elongated, lonely figures. Well-protected, lodged in the warm womb of the landscape of Cephalonia, the sculpture awakens precious and sacred memories that touch all viewers.

Ersi Venetsanou's sculpture then rises majestically, placed on a gentle mound, a platform that functions like a natural sculpture in the sculptural Botanic Garden. One more composition that makes the viewer travel in time and space. By the artist's words: "The combination of a wheel for stones with the stone itself bridges extreme conditions of decay and recreation. Reality creates its own visual outburst.

Intervention on nature releases the aesthetic qualities of the materials and defines the boundaries of a drama of forms". It sounds like a conceptual commentary on the situation of the world today. The syllogism contains the notion of rebirth from the ashes. Thank God! In these mean times we live in, the message is optimistic, gestating the soul's uplift.

A last look at the map of the Botanic Garden before leaving. And yet there are sculptures that have gone unnoticed. How could this happen?

The cube of stainless mesh by **Ersi Hatziargyrou**, for example. A work created especially for this exhibition that demands from the viewer to pinpoint it in space. The perforated hypostasis of the meshes entangles the natural surroundings into the sculpture, metaphorically erasing the work. Different visual angles change the way one perceives the art-work, aesthetically as well as conceptually. Visitors come close to view the sculpture from above so that the palimpsest levels of the meshes can mingle into a single image. A flock transformed into a single bird, successive circles fading as an illusion into the distance, like disturbed waters that are gradually calming. The visually airy work with its intense and abrupt perspectives gives a clear-cut sense of motion, reminding us of the fluidity of situations.

Also, **Kostas Vrouvas'** interactive installation. It is composed of peculiar monastery gongs, embraced by nature. They are suspended in the air, in dialogue with the trees of the garden. They create "an environment through which the viewer's visual and bodily stroll substitutes the sound and its routes. It is a musical ensemble of silence", says the artist. Yet, it is up to the visitors to transform the work magically from an "ensemble of silence" into a composition of unexpected sounds. They just have to move the suspended elements and the

melody begins. Sound, which according to Vrouvas is "the mental path of time in space" suddenly echoes in the Botanic Garden, mixes with the random noises of nature, and alternates with silence.

Cris Gianakos, the internationally known Greek artist of the diaspora, came from America to Cephalonia to create his sculpture. How was it possible that it went unnoticed? The voice of logic replies: "the local stone mingles with the landscape that gave birth to it". It was quarried in Lixouri, processed in situ, and transferred to the Botanic Garden where it will remain permanently, thanks to the artist's generous donation to the Foundation.

In absolute harmony with nature, Gianakos cuts the local material, incising an ancient form, the triangle. The work surveys the space and reveals in the best possible manner the dialogue that Gianakos always creates between his art and landscape architecture. The minimal artistic intervention on the sculptural fragment brings to mind the ancient Spartan motto "*το λακωνίζειν εσπί φιλοσοφείν*" ("being laconic is being philosophical"), a theorem that expresses the thought of minimalists world-wide.

Has this fabulous voyage already come to an end? Will viewers exit the rabbit hole? Yes, but they will probably return to the land of sculptural, conceptual, and other wonders!

Bia Papadopoulou
Art Historian

1. In mathematics, a perfect number is a positive integer that is the sum of its proper positive divisors. The first perfect number is 6, the next is 28.

ΚΩΣΤΑΣ
ΒΑΡΩΤΣΟΣ
COSTAS
VAROTSOS

Χωρίς τίτλο, 1991

σίδηρο και γυαλί

160 x 71.5 x 30 εκ.

Untitled, 1991

iron and glass

160 x 71.5 x 30 cm.

ΕΡΣΗ
BENETSANOU
ERSI
VENETSANOU

Χωρίς τίτλο IV, 1998

μάρμαρο και μέταλλο

155 x 120 x 55 εκ.

Untitled IV, 1998

marble and metal

155 x 120 x 55 cm.

Χωρίς τίτλο III, 1998

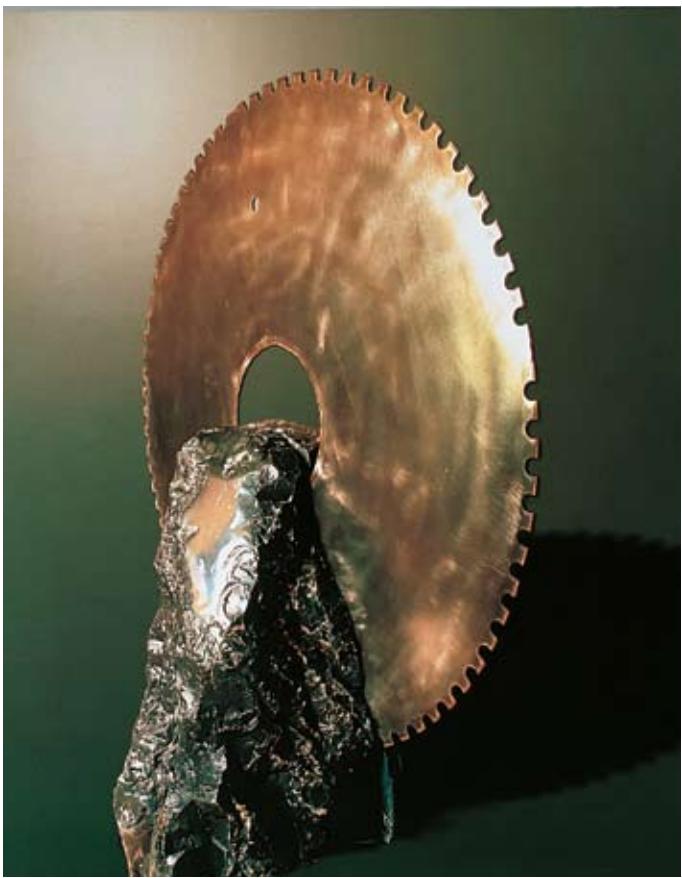
μάρμαρο και μέταλλο

135 x 155 x 60 εκ.

Untitled III, 1998

marble and metal

135 x 155 x 60 cm.

ΛΥΔΙΑ
BENIEPH
LYDIA
VENIERI

Ο Θρόνος του Σύμπαντος, 1991

ορείχαλκος, κοχύλια

185 x 125 x 100 εκ.

The Throne of the Universe, 1991

bronze, shells

185 x 125 x 100 cm.

ΕΠΙΕΤΤΑ
ΒΟΡΔΩΝΗ
ERIETTA
VORDONI

Προσχέδιο του γλυπτού, 2006

λάδι σε διαφάνειες και μέταλλο

55 x 45 εκ.

Sculpture study, 2006

oil on transparencies and metal

55 x 45 cm.

Καθιστή γυναίκα, 2006-2010

αλουμίνιο και ξύλο τικ

φυσικό μέγεθος

Sitted woman, 2006-2010

aluminum and wood

life-size

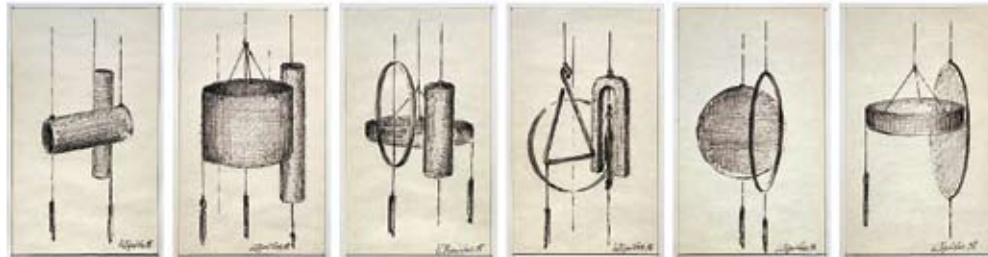
ΚΩΣΤΑΣ
ΒΡΟΥΒΑΣ
KOSTAS
VROUVAS

Σήμαντρα, 2003

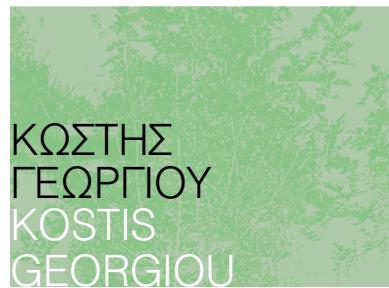
ηχητική διαδραστική εγκατάσταση
ξύλο και μέταλλο
μεταβλητές διαστάσεις

Gongs, 2003

interactive sound-installation
wood and metal
variable dimensions

ΚΩΣΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ
KOSTIS
GEORGIOU

Επιφάνειον, 2004

ορείχαλκος

200 x 70 x 35 εκ.

Epiphanion, 2004

bronze

200 x 70 x 35 cm.

ΚΡΙΣ
ΓΙΑΝΑΚΟΣ
CRIS
GIANAKOS

Σχέδιο για τον
Χρησμό Κεφαλονιάς

4.6.2010

γραφίτης σε χαρτί

21.5 x 28 εκ.

Η επιτόπου εγκατάσταση
«Χρησμός Κεφαλονιάς»
είναι δωρεά του καλλιτέχνη
στο Ίδρυμα εις μνήμην
του Παύλου Γιανάκου

Drawing for

Cephalonia Oracle

4.6.2010

graphite on paper

21.5 x 28 cm.

The in situ installation

“Cephalonia Oracle” is a gift
of the artist to the Foundation
in memory of Paolo Gianakos

**Εντοπισμένα σημεία,
ισόπλευρο τρίγωνο**

σε πέτρα, 1993

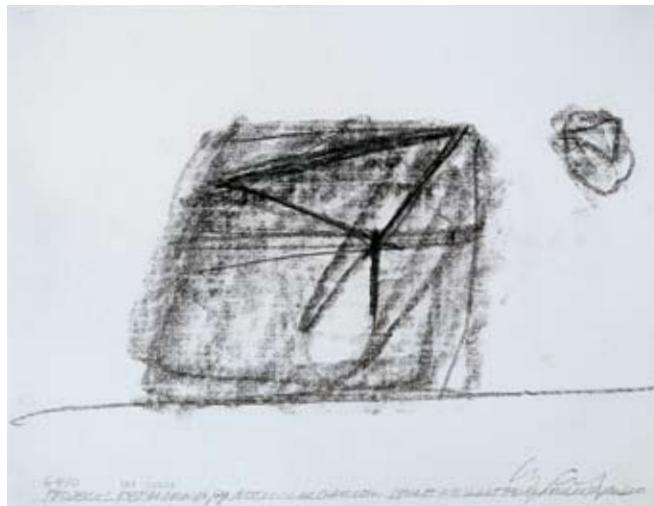
σουηδικός γρανίτης

22.8 x 27.9 x 30.5 εκ.

**Found points,
equilateral triangle
in stone, 1993**

Swedish granite

22.8 x 27.9 x 30.5 cm.

ΝΑΣΣΟΣ
ΔΑΦΝΗΣ
NASSOS
DAPHNIS

Σφαίρα, 1989

λάδι σε ξύλο

52 x 52 εκ.

Sphere, 1989

oil on wood

52 x 52 cm.

ΣΤΕΛΙΟΣ
ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗΣ
STELIOS
DIAMANTAKIS

Ελιά, 2010
χαλκός
300 x 200 εκ.
Olive tree, 2010
copper
300 x 200 cm.

ΚΩΣΤΑΣ
ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ
KOSTAS
DIKEFALOS

Σπουδή, 1978

ορείχαλκος

78 x 102 x 48 εκ.

Study, 1978

bronze

78 x 102 x 48 cm.

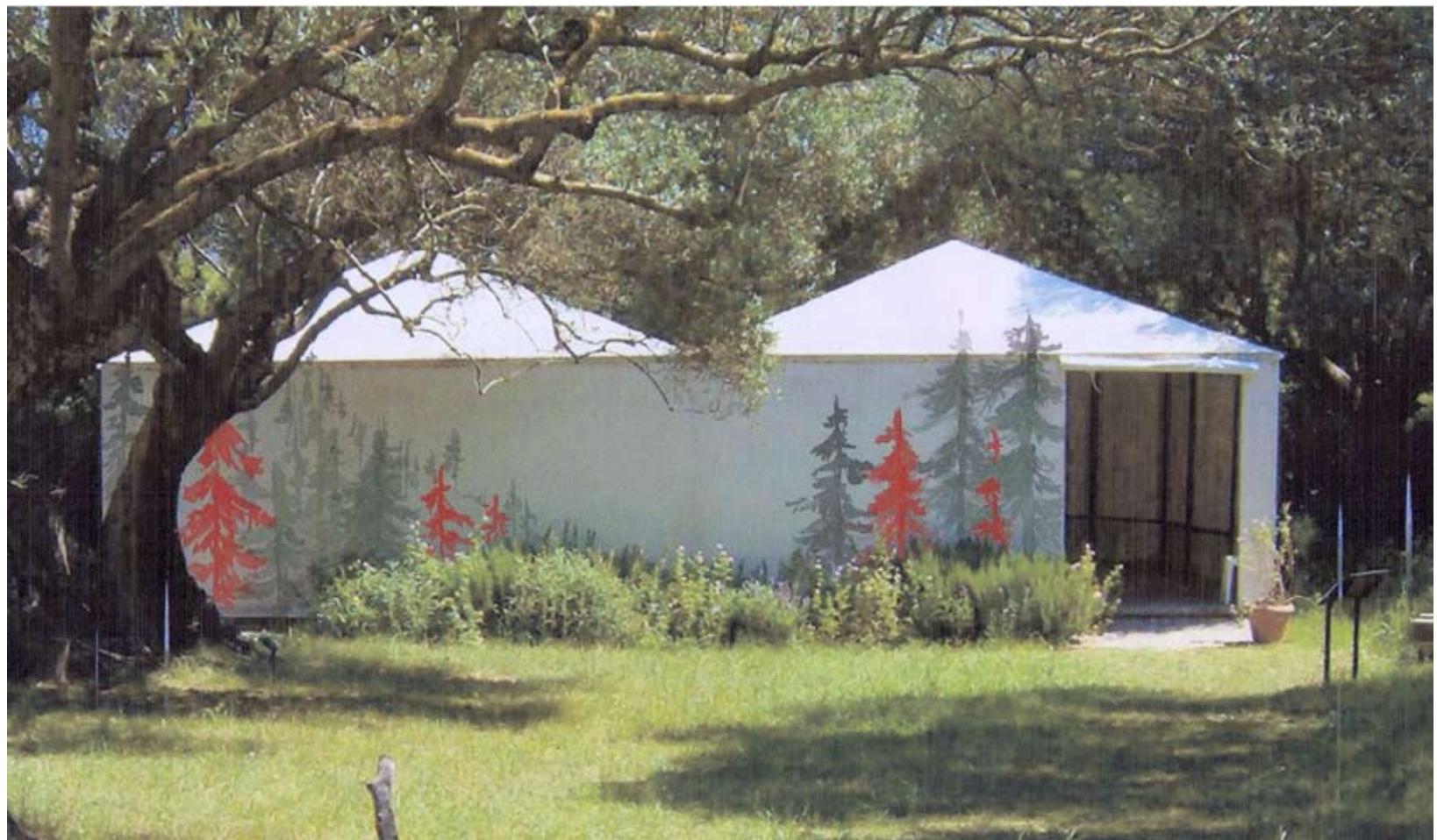

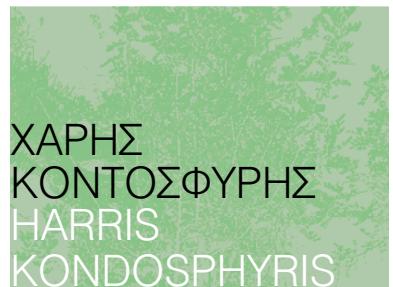

TINA
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
TINA
KARAGEORGI

Μόνιμη ζωγραφική
επέμβαση στο κιόσκι
του Βοτανικού Κήπου, 2010
μελάνια μεταξοτυπίας

**Permanent painterly
intervention on the kiosk
of the Botanic Garden, 2010**
silk-screen inks

ΧΑΡΗΣ
ΚΟΝΤΟΣΦΥΡΗΣ
HARRIS
KONDOSPHYRIS

Κυνό-βιο, 2010

αδιάβροχο μπετόν-αρμέ

100 x 50 x 40 cm.

Σκουπίδια: αναμόρφωση
προτομής του Θανάση Μπερούτσου.
Δωρεά του καλλιτέχνη στο Ίδρυμα

Dog-bium, 2010

waterproofed reinforced concrete

100 x 50 x 40 cm.

Dog dirt: Reformation of

Thanassis Beroutsos' bust.

A gift of the artist to the Foundation

ΑΦΡΟΔΙΤΗ
LITH
AFRODITI
LITTI

Δένδρο με πουλιά, 2010

σίδηρο

300 x 150 εκ.

Tree with birds, 2010

iron

300 x 150 cm.

Ο Θρίαμβος της Μητρότητας, 1981

ορείχαλκος

130 εκ.

The Triumph of Maternity, 1981

bronze

130 cm.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΣΤΑΜΟΣ
THEODOROS
STAMOS

Βράχος, 1990

ορείχαλκος

47 x 51 x 12 εκ.

Rock, 1990

bronze

47 x 51 x 12 cm.

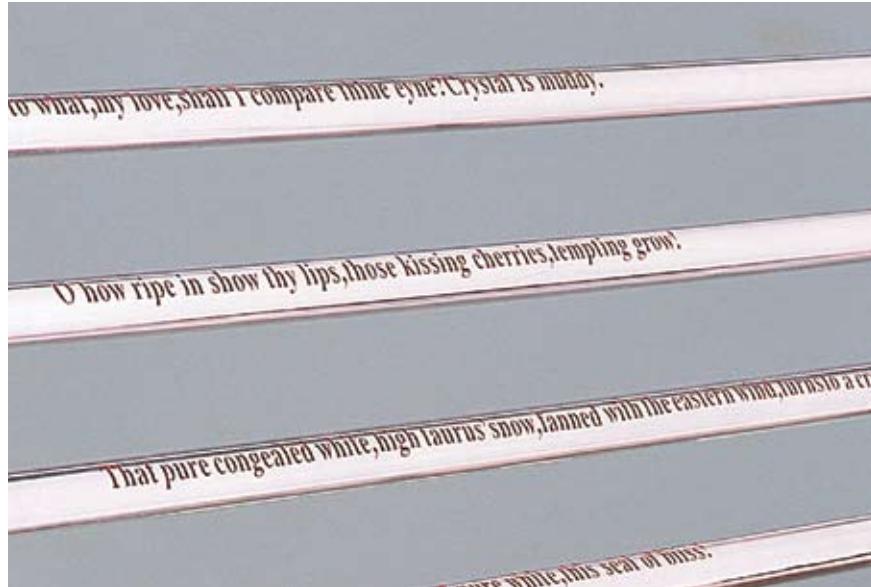
ΣΤΕΡΓΙΟΣ
ΣΤΑΜΟΣ
STERGIOS
STAMOS

Παγκάκι, 2009

σίδηρο, γραφή σε Η/Υ,
λάμπες φθορίου
απόσπασμα του Σαιέπηρ από
το «Όνειρο καλοκαιρινής νυκτός»
87 x 173 x 60 εκ.

Bench, 2009

iron, writing on PC, lamps
fragment of Shakespeare's
“A Midnight Summer's Dream”
87 x 173 x 60 cm.

Dreamer. O Helen,goddess,my wif,perpetual muse,

to what,my love,shall I compare thine eye? Crystal is muddy.

O how ripe in show thy lips,those kissing cherries,temping grow.

That pure congealed white,high laurus snow,blanched with the eastern blaw,turns a crow when thou bidst st up thy hand.

O let me kiss this princess of pure white,ans set of white.

Thou art the fairest flower,that e'er did grow,that e'er did see,that e'er did live,that e'er did be.

ΝΑΚΗΣ
ΤΑΣΤΣΙΟΓΛΟΥ
NAKIS
TASTSIOGLOU

Γλυπτό - Συντριβάνι, 2006

ανοξείδωτος χάλυβας,
φως και τρεχουμένο νερό
250 x 70 εκ.

Sculpture – Fountain, 2006

stainless steel, light, and water
250 x 70 cm.

Καρυάτιδα, 1995

ορείχαλκος και αλουμίνιο

120 x 35 x 35 εκ.

Caryatid, 1995

bronze and aluminum

120 x 35 x 35 cm.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΦΟΡΤΣΑΣ
DIMITRIS
FORTSAS

Εσώτερη δύναμη, 2006

αλουμίνιο

90 x 120 εκ.

Interior Power, 2006

aluminum

90 x 120 cm.

ΕΡΣΗ
ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΟΥ
ERSI
HATZIARGYROU

Anima, 2010

ανοξείδωτα πλέγματα, λαμαρίνα
100 x 100 x 100 εκ.

φωτ.: Ράνια Μπισκίνη

Anima, 2010

stainless mesh, iron

100 x 100 x 100 cm.

photo: Rania Biskini

ΜΑΡΚ
ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ
MARK
HADJIPATERAS

Χωρίς τίτλο, 1990

μέταλλο

185.5 x 61 x 35.5 εκ.

Untitled, 1990

metal

185.5 x 61 x 35.5 cm.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΩΤΣΟΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1955. Ζει και εργάζεται στην Ελλάδα. Σπούδασε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Ρώμης και στο Πανεπιστήμιο της Πεσκάρα, Αρχιτεκτονική, από το 1973 έως το 1976. Το 1990 -1991 πήγε στη Νέα Υόρκη με υποτροφία της Fulbright ενώ από το 1999 είναι καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης. Μέλος της Ακαδημίας Engelberg της Ελβετίας και Cavaliere dell' Ordine della Stella della Solidarietà Italiana (2004). Έχει βραβευτεί με το Βραβείο Γλυπτικής Segno d' Oro 2007 (Ιταλία) και Street Trend Award 2004/2005 για το έργο «Άτιτλο» του 2001, Ελβετία. Επίσης για το έργο «Συγκοινωνούντα Δοχεία» στο Palm Beach, Φλόριδα, Η.Π.Α., ως Καλύτερο γλυπτό για το 2004, The Year in Review 2004.

Έργα του βρίσκονται σε δημόσιες συλλογές και δημόσιους χώρους: Μουσείο Διακοσμητικών Τεχνών, Λωζάνη, Ελβετία. Μουσείο Μοντέρνας και Σύγχρονης Τέχνης, Νίκαια, Γαλλία. Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη. Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα. Συνεδριακό κέντρο Mc Cormick, Σικάγο, Η.Π.Α. («Άτιτλο», 1997). Κοινότητα της Gessopalena, Ιταλία (1997). Πλατεία Benefica, Τορίνο, Ιταλία («Άτιτλο», 1999 & 2003), και αλλού. Επίσης: Λευκωσία, Κύπρος («Ο ποιητής», 1983), Αθήνα («Ο Δρομέας», 1988-1994), Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών («Κλεψύδρα», 1988-1994), Καζακαλέντα, Ιταλία («Ο ποιητής», 1997), Ελληνικό Θέατρο – Αρχαιολογικό Πάρκο, Κούμα, Νάπολη (1999), Μπάτζμπεργκ, Ελβετία (2001), Δημαρχείο του Palm Beach Gardens, Φλόριδα, Η.Π.Α. (2003), Πάρκο Casilino Labicano, Ρώμη, Ιταλία («Φεγγάρι», 2003), Bernstrasse, Στέφιομπεργκ, Ελβετία («Άτιτλο», 2006), Σπάρτη, Λακωνία («Ορίζων-Γεράκι», 2007), Ξενοδοχείο τέχνης Murano, Tacoma, Σηάτλ, Ουάσιγκτον, Η.Π.Α. («Ορίζοντας», 2008), Ευγενίδειο Ίδρυμα, Αθήνα («Γένεσις», 2009), Λιμάνι της Αίγινας («Πύλη», 2009).

Έχει εκθέσει έργα του στα Ευρωπάλια '82, Αθήνα – I.C.C., Αμβέρσα, Βέλγιο (1982). Μπιενάλε του Σάο Πάουλο, Βραζιλία (1987). Giorgio Persano Gallery, Μιλάνο, Ιταλία (1991). Leiman gallery, Νέα Υόρκη, Η.Π.Α (1992). Μπιενάλε Βενετίας / Ιταλικό περίπτερο (1992 & 1995). «Ορίζοντες», Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αμβέρσα, Βέλγιο (1998). Μπιενάλε Βενετίας / Ελληνικό περίπτερο (1999). «Διαπολιτισμοί», Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα (2004).

COSTAS VAROTSOS

Born in Athens in 1955, he lives and works in Greece. He studied at the Accademia di Belle Arti, Rome and the University of Pescara, Architecture, from 1973 to 1976. From 1990 -1991 he was in New York with a Fulbright Grant while in 1999 he was elected professor of the Aristotle University of Thessaloniki. He is a Member of the Swiss Engelberg Academy and Cavaliere dell' Ordine della Stella della Solidarietà Italiana (2004). He was awarded the Segno d' Oro 2007 (Italy), the Street Trend award 2004/2005 for the work "Untitled" of 2001 (Switzerland), and 2004 Best sculpture, The Year in Review 2004, for his work "Contiguous Currents" in Palm Beach, Florida, U.S.A.

Works of his can be found at the public collections: Musée des Arts Décoratifs, Lausanne, Switzerland. Musée d' Art Moderne et d'Art Contemporain, Nice, France. Macedonian Museum of Contemporary Art, Thessaloniki, Greece. National Museum of Contemporary Art, Athens, Greece. Mc Cormick Conventional Center, Chicago, U.S.A., ("Untitled", 1997). Community of Gessopalena, Italy (1997). Piazza Benefica, Turin, Italy ("Untitled", 1999 & 2003), and elsewhere. Also: Nicosia, Cyprus ("The poet", 1983), Athens ("The Runner", 1988-1994), European Center of Delphi ("Clepsydra", 1988-1994), Butzberg, Switzerland (2001), City Hall, Palm Beach Gardens, Florida, U.S.A. (2003), Casilino Labicano Park, Rome, Italy ("Moon", 2003), Bernstrasse, Steffisburg, Switzerland ("Untitled", 2006), Sparta, Laconia ("Horizon-Geraki", 2007), Murano Hotel, Tacoma, Seattle, Washington, U.S.A. ("Horizon", 2008), Evgenidion Foundation, Athens ("Genesis", 2009), Port of Aigina, island of Aigina, Greece ("Gate", 2009).

He has exhibited his work at Europalia '82, Athens – I.C.C. Antwerp, Belgium (1982). Biennale of Sao Paulo, Brazil (1987). Giorgio Persano Gallery, Milano, Italy (1991). Leiman gallery New York, U.S.A. (1992). Biennale of Venice, Italian Pavilion (1992 & 1995). "Horizons", Museum of Contemporary Art, Antwerp, Belgium (1998). Biennale of Venice, Greek Pavilion (1999). "Transcultures", National Museum of Contemporary Art, Athens (2004).

ΕΡΣΗ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΥ

Γεννήθηκε στον Πειραιά. Αποφοίτησε το 1980 από την Σχολή Καλών Τεχνών της Φλωρεντίας με καθηγητές τον C. Severa και N. Manffredi.

Έχει πραγματοποιήσει οκτώ ατομικές εκθέσεις: 1986, 1993, 1999, 2005 στην Galerie 3 στην Αθήνα. Το 1988 εκθέτει στην «EXPO-ARTE» του Μπάρι στην Ιταλία με την Galerie Atelie της Ρώμης, το 1989 παρουσιάζει ατομική δουλειά της στην Gallerie Artista στη Ρώμη, το 1990 πραγματοποιεί ατομική στην Gallerie T.K.G. στην Τεργέστη και το 1991 στο Universita degle studi di Ancona, Sala del Rettorato, Ancona.

Από το 1980 έως το 1993 παρουσίασε γλυπτικά «Περιβάλλοντα και Δράσεις» με τους καλλιτέχνες Κώστα Βρούβα και Νάκη Ταστσιόγλου. Συγκεκριμένα, εκπροσώπησαν την Ελλάδα το 1982 στην 12^η Biennale στο Παρίσι και δούλεψαν συλλογικά στις εξής εκθέσεις: 1981 - Gallery ΩΡΑ Αθήνα. 1983 - Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης, Αθήνα. 1983 - 4^η Διεθνής Biennale γλυπτικής - Σκιρώνειο Μουσείο, Αθήνα. 1983 - Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης. 1985 - 5^η Διεθνής Biennale Σκιρώνειο Μουσείο - Πάρκο Ελευθερίας "The quality of life", Αθήνα, Πολιτιστική Πρωτεύουσα. 1991 - Μ. Αγ. Ιωάννου Καπαρού Λεύκες - Πάρος (οργάνωση: Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης). 1993 - «Μετάλλαξη του θεάτρου Αιξωνή σε γλυπτό Αχέτα χώρο», Θέατρο Αιξωνή, Αθήνα.

Έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το 1995, 1999, 2007 συμμετείχε στην ART-ATHINA με την Galerie 3 και το 2001 στο B' διεθνές Συμπόσιο γλυπτικής Θάσου.

Έργα της βρίσκονται στο Μουσείο I. Borré, Παιανία, στο Μουσείο Κοπελούζου, Αθήνα, στην Πινακοθήκη Δ.Ζ. Πιερίδη, στο Μουσείο Provinciale Campano Capua, Νάπολη, Ιταλία.

Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

ERSI VENETSANOU

Born in Pireaus, she graduated in 1980 from the School of Fine Arts, Florence where she studied under professors C. Severa and N. Manffredi.

She has had eight solo exhibitions: 1986, 1993, 1999, 2005 at Gallery 3 in Athens. In 1988 she exhibited at the "EXPO-ARTE", Bari, Italy representing Rome's Galerie Atelie, in 1989 she had a solo at Gallerie Artista, Rome, in 1990 a personal show at Gallerie T.K.G., Trieste and in 1991 at the Universita degle studi di Ancona, Sala del Rettorato, Ancona.

From 1980 to 1993 she exhibited sculptural "Environments and Actions" with artists Kostas Vrouvas and Nakis Tatsioglou. Specifically, they represented Greece in 1982 at the 12th Youth Biennale in Paris and worked collectively for the following shows: 1981 – Gallery Ora, Athens. 1983 – Medusa Art Gallery, Athens. 1983 – 4th International Biennale of sculpture – Skironion Museum, Athens. 1983 – French Institute, Thessaloniki. 1985 – 5th International Biennale Skironion Museum - Park of Freedom "The quality of life", Athens, Cultural Capital of Europe. 1991- Monastery of St. Ioannis Kaparos, Lefkes, Paros (organized by Medusa Art Gallery). 1993: "Transformation of the Theater Aixoni into a sculptural space", Theater Aixoni, Athens.

Works of hers can be found at the Vorres Museum, Paiania, the Kopeiouzos Museum, Athens, the Gallery D.Z.Pieridis, the Museum Provinciale Campano Capua, Napoli, Italy.

She lives and works in Athens.

ΛΥΔΙΑ ΒΕΝΙΕΡΗ

Γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε στην Ecole Nationale Supérieure des Beaux Arts στο Παρίσι. Σε ηλικία εικοσιδύο ετών πραγματοποίησε την πρώτη ατομική της έκθεση στην γκαλερί του Παρισιού Samy Kinge. Τον επόμενο χρόνο εξέθεσε μια γλυπτική εγκατάσταση "La femme decoupé" στο Κέντρο Πομπιντού. Έζησε δεκατέσσερα χρόνια στο Παρίσι και βραβεύτηκε με το Μετάλιο Γλυπτικής από την Γαλλική Ακαδημία. Παρουσίασε τη δουλειά της σε πάρα πολλούς χώρους, μεταξύ άλλων, Galerie Montenay, Galerie Niki Diana Marquardt, Salon de Montrouge, Salon de Mai, Salon des Comparaisons, Propos d'Europe και Atelier Mallet Stevens όπου έργο της βρίσκεται μόνιμα εκτεθιμένο. Την ίδια περίοδο η εργασία της παρουσιάζεται σε διάφορες χώρες, όπως Gallery Asbaek στην Κοπενχάγη, Manifesta στο Ρότερνταμ, Circulo de Bellas Artes στη Μαδρίτη, Πολιτιστικό Κέντρο

της Στοκχόλμης και στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Dordrecht στην Ολλανδία. Υπήρξε πρωτοπόρος στην τέχνη του διαδικτύου, εκθέτοντας στην FIAC 94 το διαδικτυακό της κομμάτι "Fin".

Στην Ελλάδα έχει κάνει εκθέσεις στην Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, στην Αίθουσα Τέχνης Μέδουσα, στην Downtown Gallery, στο Γαλλικό Ινστιτούτο, στην Εθνική Πινακοθήκη, στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Δήμου Θεσσαλονίκης, στην γκαλερί Λόλα Νικολάου. Για τους Ολυμπιακούς του 2004, δημιούργησε ένα αιδερένιο πύργο με σύμβολα και ηφαιστιακή λάβα. Η δουλειά της περιλαμβάνει γλυπτά, ζωγραφική, βίντεο, κινούμενα σχέδια, φωτογραφία και είναι εμπνευσμένη από την καθημερινή μυθολογία και τον συμβολισμό ενώ σχηματοποιεί επιμέρους ενότητες, όπως «Πλατωνικό μπιγκ-μπανγκ», «Τελλουρικό μανιφέστο», «Anima mundis», «Πλανητική έξοδος», «Η τελευταία ρήξη». Τα τελευταία δέκα χρόνια ζει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη όπου δημιούργησε την τριλογία: «Χειμέρια νάρκη», «Για πάντα μετά», «Η σκευωρία των δελφινών», μια γλυπτική εγκατάσταση με βίντεο που εκτέθηκε στην Gallery Luxe στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης και αποτελούσε μέρος της "New York Art in General Studio Visit". Έκανε τον γύρο της Ευρώπης με σταθμούς την γκαλερί Sammy Kinge, την Vanessa Quang Gallery, το Ίδρυμα Βερνίκου και την γκαλερί 3. Η τελευταία της φωτογραφική σειρά, «Παιχνίδια πολέμου» και «Δεν βλέπω, δεν ακούω, δεν μιλώ» παρουσιάζεται στην Stux Gallery της Νέας Υόρκης και στην Gallery Terra στο Tokyo.

LYDIA VENIERI

Born in Athens, she studied at the Ecole Nationale Supérieure des Beaux Arts, Paris. At the age of twenty-two she had her first solo exhibition with the Gallery Samy Kinge of Paris. The following year she exhibited a sculpture installation, "La femme decoupé", at the George Pompidou Centre. She remained in Paris for fourteen years, and was awarded the Academie Francaise Medal for Sculpture. She exhibited in numerous galleries including Galerie Montenay, Galerie Niki Diana Marquardt, Salon de Montrouge, Salon de Mai, Salon des Comparaisons, Propos d'Europe, and at Atelier Mallet Stevens where her work is on permanent display. During this period her work was also exhibited in many other countries including Gallery Asbaek in Copenhagen,

Manifesta Rotterdam, Circulo de Bellas Artes in Madrid, the Cultural Centre of Stockholm, and the Centre for Contemporary Art in Dordrecht, Netherlands. She pioneered internet art presenting in FIAC 94 her internet piece "Fin".

In Greece she has shown with Athens Art Gallery, Medusa Gallery, Downtown Gallery, French Institute, National Gallery of Greece, Pinacothèque of Athens, Archaeological Museum of the Municipality of Thessaloniki, Gallery Lola Nikolaou. For the 2004 Olympics, she created an iron tower of symbols and volcanic lava. Her art work deals with sculpture, painting, video, animation, photography. It is inspired by the everyday mythology and symbolism and presented in units with titles such as "Platonic big bang", "Telluric manifesto", "Anima mundis", "Planet exodus", "Final conflict". The last ten years she has been living and working in New York where she created her trilogy: "Hibernation", "Forever after", "The dolphin conspiracy", a sculpture installation and video series which was shown at Gallery Luxe, New York Public Library, Location One, and was part of the "New York Art in General Studio Visit". It toured Europe where it venued with Sammy Kinge Gallery, Vanessa Quang Gallery, Vernicos Foundation, Gallery 3. Her latest photo series, "War games" and "See no evil", is currently shown by Stux Gallery in New York and Gallery Terra in Tokyo.

ΕΡΙΕΤΤΑ ΒΟΡΔΩΝΗ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1959. Σπούδασε ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών και στην Ecole National Supérieure des Beaux Arts στο Παρίσι. Έχει λάβει πολλά βραβεία, μεταξύ άλλων, βραβείο ζωγραφικής από το Εθνικό Μουσείο Μόντε-Κάρλο και βραβείο ζωγραφικής από το Salon de Montrouge στο Παρίσι. Μια από τις πρόσφατες εκθέσεις της στο Κέντρο «Αθηναϊς» είχε μεγάλη επισκεψιμότητα με πάνω από 2.500 ανθρώπους –καλιτέχνες, συλλέκτες, επιχειρηματίες, τεχνοκρητικούς, κ.α. – από την Ελλάδα και το εξωτερικό να παρευρίσκονται τη βραδιά των εγκαινίων. Έχει κάνει πολλές εκθέσεις στην Ελλάδα και κυρίως στο εξωτερικό, μεταξύ άλλων, στο Contemporary Art Museum της Νίκαιας, στο Palazzo del Expositione στη Ρώμη και στο Queens Museum της Νέας Υόρκης. Πρόσφατα εκπροσώπησε την Ελλάδα στο Πεκίνο στην έκθεση «Σπόροι του Μέλλοντος». Έργα της

βρίσκονται στην Εθνική Πινακοθήκη, το Μουσείο Βορρέ, το Μουσείο Μόντε-Κάρλο, το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Σεούλ, Κορέα και τη συλλογή Dreyfus. Το 2006 δημιούργησε μια γλυπτική εγκατάσταση που βρίσκεται μόνιμα στημένη στη λεωφόρο Κηφισίας στο ύψος του Κολλεγίου Αθηνών. Η τελευταία της ατομική έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης 8, στο Μιλάνο, το Μάιο του 2010.

Είναι παραστατική καλλιτέχνης. Τα έργα της επιχειρούν να ισορροπήσουν την απασχόληση με το εφήμερο και το πάθος για αιωνιότητα. Με την ανθρώπινη φιγούρα κυρίαρχη στη δουλειά της, οι πίνακες της Βορδώνη πλάθονται με τη χρήση plexiglass και την αρμονική σμίξη διαφορετικών υλικών, όπως κρυσταλλικά χαρτιά.

ERIETTA VORDONI

Born in Athens, Greece in 1959, Erietta Vordoni studied painting at the Athens School of Fine Arts and at the Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts in Paris. She has been awarded a number of prizes including the first prize for painting at the National Museum of Monte Carlo and a prize for painting from the Salon de Montrouge in Paris. One of her most recent exhibitions at the "Athinais" Artistic Center drew over 2,500 persons for the opening night both from Greece and abroad among whom were artists, collectors, business people, art critics, e.t.c. She has had a number of exhibitions in Greece and mainly abroad, including the Contemporary Art Museum in Nice, the Palazzo del Expositione in Rome and the Queens Museum in New York. Recently she represented Greece in Peking in the exhibition "Seeds of the Future". Some of her works have been acquired by the Athens National Gallery, the Vorres Museum, the Museum of Monte Carlo, the Museum of Modern Art in Seoul, Korea, and the Dreyfus collection. In 2006 she created a sculptural installation that stands at a central spot on Kifissias Avenue in Athens. Her most recent exhibition took place at the Center of Contemporary Art 8, in Milan, in May 2010.

She is a pictorial, figurative artist. Her pictorial representations seek the balance between pursuit of impermanence and passion for perpetuity. With the human figure pivotal in her work, Vordonis' paintings are textured through the use of plexiglass and a harmonic weaving of other materials, such as crystalline paper.

KΩΣΤΑΣ ΒΡΟΥΒΑΣ

Γεννήθηκε στον Πειραιά, το 1951. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Φλωρεντίας ζωγραφική με καθηγητή τον S. Loffredo και χαρακτική με καθηγητή τον N. Manfredi.

Έχει πραγματοποιήσει από το 1980 έως το 2010 δέκα ατομικές εκθέσεις: Γκαλερί Αργώ, Αθήνα, «Αίθουσα Τέχνης Ψυχικού», Αθήνα, Galleria Artista, Ρώμη, Galleria T.K.G., Τεργέστη, Universita deglie studi di Ancona, Sala del Rettorato Ancona, Γκαλερί Νέες Μορφές, Αθήνα, Αίθουσα Τέχνης Έκφραση, Αθήνα, Γκαλερί Νέες Μορφές, Αθήνα, Gallery 3, Αθήνα, Titanium Yiayiannos Gallery, Αθήνα.

Έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς και σε Συμπόσια γλυπτικής. Επίσης έχει συμμετοχές στην "EXPO-ARTE" του Bari, Ιταλία καθώς και στην Art Athina. Το 1982 εκπροσώπησε την Ελλάδα στην 12^η Biennale στο Παρίσι, με τους γλύπτες Έροη Βενετσάνου και Νάκη Ταστιόγλου, με τους οποίους εργάστηκε συλλογικά δημιουργώντας εικαστικά «Περιβάλλοντα – Δράσεις», από το 1980 έως το 1993. Συγκεκριμένα, 1981: Γκαλερί Όρα, Αθήνα. 1983: Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης, Αθήνα. 1983: 4^η διεθνής Biennale γλυπτικής, Σκιρώνειο Μουσείο Αθήνα. 1983: Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης. 1985: 5^η διεθνής Biennale Σκιρώνειο Μουσείο – Πάρκο Ελευθερίας "The quality of life", Αθήνα Πολιτιστική Πρωτεύουσα. 1991: Μ. Αγ. Ιωάννου Καπαρού Λεύκες – Πάρος, (οργάνωση Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης). 1993: "Μετάλλαξη του Θεάτρου Αιξανή σε γλυπτό Αχέτα χώρο", Θέατρο Αιξανή, Αθήνα.

Έργα του βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στο Μουσείο I. Βορρέ, Παιανία, στο Σκιρώνειο Μουσείο Αθήνα, στο Μουσείο Ιστορίας Π.Α.Ε. Ολυμπιακός Σ.Γ. Καραϊσκάκη, Πειραιάς, στο Μουσείο Kartause Ittingen, Ελβετία και στο Μουσείο Provinciale Campano Capua, Νάπολη, Ιταλία.

Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

KOSTAS VROUVAS

Born in Pireaus in 1951. He studied at the School of Fine Arts in Florence under S.Loffredo (painting) and N.Manfredi (etching).

He has had ten solo exhibitions from 1980 to 2010: Gallery Argo,

Athens, Psihiko Art Gallery, Athens, Galleria Artista, Rome, Galleria T.K.G. Trieste, Universita degle studi di Ancona, sala del Rettorato Ancona, Nees Morfes Gallery, Athens, Art Hall Ekfrassi, Athens, Nees Morfes Gallery, Athens, Gallery 3, Athens, Titanium Yiayiannos Gallery, Athens.

He has participated in many group exhibitions in Greece and abroad and taken part in various sculpture symposiums. He has also participated in "Expo Arte", Bari, Italy and in the art fair Art Athina. In 1982 he represented Greece in the 12th Biennale of Paris with the sculptors Ersi Venetsanou and Nakis Tatsioglou with whom he worked collectively from 1980 to 1993 creating Environments-Actions. More specifically, 1981: Gallery Ora, Athens. 1983: Medusa Art Gallery, Athens. 1983: 4th International Biennale of Sculpture, Skironion Museum, Athens. 1983: French Institute of Thessaloniki. 1985: 5th International Biennale, Skironion Museum – Park of Freedom "The quality of life", Athens, Cultural Capital of Europe. 1991: Monastery of St. Ioannis Kaparos, Lefkes, Paros (organized by Medusa Art Gallery). 1993: "Transformation of the Theater Aixoni into a sculptural space", Theater Aixoni, Athens.

Works of his can be found in private collections in Greece and abroad: Museum I.Vorres, Paiania, Skironion Museum, Athens, Museum of History P.A.E. Olympiakos, Karaiskaki, Piraeus, Kartause Ittincen, Switzerland and the Museum Provinciale Campano Capua, Napoli, Italy.

He lives and works in Athens.

ΚΩΣΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Γεννημένος το 1956, ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Απόφοιτος της Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών, συνέχισε τις σπουδές στο Royal College of Fine Arts στο Λονδίνο με καθηγητή τον Peter de Francia (1985-86). Εργάστηκε ως σκηνογράφος στην EPT και το Ελληνικό Θέατρο. Έργα του βρίσκονται σε μεγάλα μουσεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει αποσπάσει πολλά βραβεία και διακρίσεις (Ιαπωνία, Ιταλία, Βέλγιο κ.λ.π.). Έχει στο ενεργητικό του πάνω από ογδόντα απομικές εκθέσεις, τις περισσότερες εκτός Ελλάδος (Alla Rogers Gallery, Ουάσινγκτον – Catherine Niederhauser Gallery, Λωζάνη – Kouros Gallery, Νέα Υόρκη -ARCO 97, Μαδρίτη- Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Σα-

γκάη- Barbara von Stechow Gallery, Φραγκφούρτη, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Οζάκα, Ιαπωνία, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, κ.λ.π. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερες από τριακόσιες ομαδικές εκθέσεις σε Μουσεία, ιδρύματα, γκαλερί και Μπιλενάλε. Έργα του βγαίνουν σε πλειστηριασμούς διεθνών οίκων (Bonham's- Sotheby's, κ.λ.π).

KOSTIS GEORGIOU

Born in 1956, he lives and works in Athens. A graduate of the Athens School of Fine Arts, he continued his studies at the Royal College of Fine Arts in London under Professor Peter de Francia (1985-86). He has worked as stage designer for the Greek television (ERT) and the theater. Works of his can be found in important museums in Greece and abroad. He has received many awards and distinctions (Japan, Italy, Belgium, e.t.c.). He has had more than 80 solo exhibitions, mostly abroad (Alla Rogers Gallery, Washington D.C., Catherine Niederhauser Gallery, Lausane, Kouros Gallery, N.Y., ARCO 97, Madrid, Museum of Modern Art, Shangai, Barbara von Stechow Gallery, Frankfurt, Museum of Modern Art, Ozaka, Japan, State Museum of Contemporary Art, Thessaloniki, e.t.c. He has participated in more than 300 group exhibitions in Museums, foundations, galleries and Biennale. Works of his are included in auctions (Bonham's- Sotheby's, e.t.c.).

ΚΡΙΣ ΓΙΑΝΑΚΟΣ

Ο διεθνώς γνωστός καλλιτέχνης της ελληνικής διασποράς, ζει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη. Είναι απόφοιτος του School of Visual Arts όπου διδάσκει. Από παλιά τον ενδιέφεραν η αρχιτεκτονική, οι αρχαίοι πολιτισμοί και η ανθρώπινη συμπεριφορά. Κυρίαρχο ρόλο παίζουν επίσης οι πειραματισμοί με τις γεωμετρικές φόρμες και τις κλασικές αναλογίες. Το κίνημα του κονστρουκτιβισμού και μεγάλο μέρος της τέχνης του Μεσοπολέμου τον επηρέασαν πολύ επίσης, όπως τα χρόνια που έζησε στην Κρήτη ως αγόρι, η επίσημη αρχιτεκτονική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας καθώς και ο χρόνος που πέρασε ως ενήλικας να παραπτερεί τον ορίζοντα της θάλασσας, τις κεκλιμένες επιφάνειες των βουνών και τις αλλαγές του φωτός την ημέρα. Οι

επισκέψεις του σε αρχαιολογικούς τόπους άσκησαν μεγάλη επιρροή στα έργα που κατασκευάζει επιπλέον, μεγαλοδιάστατα διαδραστικά γλυπτά και περιβάλλοντα. Η δυναμική της διαγωνίου ήταν η κινητήριος δύναμη πίσω από τα γλυπτά σε σχήμα ράμπας. Μια σειρά από γλυπτά μεγάλων διαστάσεων από τη δεκαετία του '70 μέχρι τις μέρες μας, που συνενώνει το ανθρώπινο στοιχείο, τιτλοφορείται «Έργα-ράμπες». Πολλά από αυτά έχουν εκτεθεί σε διάφορες πόλεις της Αμερικής και της Ευρώπης.

Τον ενδιέφερε πάντα η ανθρώπινη συμπεριφορά. Νωρίς στη σταδιοδρομία του ήταν γραφίστας, εργασία από την οποία απέκτησε την εμπειρία να δουλεύει με μια ποικιλία υλικών, να συνεργάζεται με άλλους για την υλοποίηση εκθέσεων και να δημιουργεί συλλογικό έργο.

Ιδέες του υλοποιούνται αυτή τη στιγμή στην Αμερική, τη Σουηδία και την Ελλάδα.

www.crisgianakos.com

CRIS GIANAKOS

The internationally known artist of the Greek diaspora, lives and works in New York City. He is a graduate of the School of Visual Arts, where he is currently a professor. As reflected in his work he has had a long-standing interest in architecture, ancient cultures and human behavior. Explorations into geometric forms and classical proportions have been of paramount importance. Constructivism and much of the arts between the two World Wars played a large part, as did living in Crete as a young boy and being exposed to the formal architecture of the Eastern Orthodox Church as well as spending much time as an adult observing the horizon of the sea, the incline of mountains and the light changes in a day. Visiting ancient sites had a profound influence on his site-specific works, large-scale interactive sculpture and environments. The dynamic of the diagonal was the force behind his ramps. Integrated with the human element, a series of large-scale sculptures from the seventies throughout the present come under the title «Rampworks»; many of these have been seen throughout the United States and Europe.

He has always been fascinated by human behavior. Early in his career he was a graphic designer, which gave him the experience of working with a variety of materials and dealing with the rigor and teamwork of producing exhibitions and collaborative work.

Current projects are ongoing in the U.S., Sweden and Greece.

www.crisgianakos.com

ΝΑΣΣΟΣ ΔΑΦΝΗΣ

Από τους σημαντικότερους Έλληνες καλλιτέχνες της διασποράς, γεννήθηκε στις Κροκεές Λακωνίας το 1914 και εγκαταστάθηκε στην Αμερική το 1930. Σπούδασε στην Art Students' League στη Νέα Υόρκη από το 1946 έως το 1949, στην Académie Frochot του Παρισιού από το 1950 έως το 1951 και στο Instituto Statale d' Arte της Φλωρεντίας από το 1951 έως το 1952. Το 1958 γνωρίζει τον Leo Castelli, από τους κορυφαίους γκαλερίστες διεθνώς, και τον επόμενο χρόνο εκθέτει στον ομώνυμο χώρο του στην Νέα Υόρκη εγκαινιάζοντας μια συνεργασία που κράτησε περίπου 30 χρόνια. Έχει λάβει σειρά βραβείων και έχει παρουσιάσει το έργο του σε γκαλερί και πάρα πολλά μουσεία παγκοσμίως. Έργα του βρίσκονται σε μουσεία και ιδιωτικές συλλογές ανά τον κόσμο.

NASSOS DAPHNIS

A most important Greek artist of the diaspora, he was born in 1914 in Krokees, Lakonia and settled in the United States in 1930. He studied at the Art Students' League in New York from 1946 to 1949, at the Académie Frochot in Paris from 1950 to 1951 and at the Instituto Statale d' Arte in Florence from 1951 to 1952. In 1958 he met Leo Castelli, a leading gallery owner internationally, and the next year he exhibited his works at the homonymous space in New York, inaugurating a professional relationship that lasted for approximately 30 years. He has received a number of awards and has shown his works at galleries and very many museums internationally. Works of his can be found in museums and private collections all around the world.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗΣ

Γεννήθηκε στη Νέα Τρίγλια Χαλκιδικής το 1961. Σπούδασε οικονομία, διοίκηση και λογιστική στη Θεσσαλονίκη όπου γνώρισε τον Σταύρο Ποιμενίδη, δάσκαλο βυζαντινού χειροποίητου κοσμήματος, και παρακολούθησε κοντά του μαθήματα για 3 χρόνια.

Ασχολήθηκε επαγγελματικά επί 20 χρόνια με τον σχεδιασμό και την κατασκευή κοσμήματος από πολύτιμα μέταλλα και λίθους. Σήμερα, στο εργαστήρι του, αντικαθιστώντας τα υλικά της τέχνης του με χαλκό, ορείχαλκο, σίδηρο, φυσικές πέτρες και μάρμαρο περνά σε κατασκευές μεγαλύτερων διαστάσεων, σχημάτων, όγκων και μορφών κυρίως του φυσικού περιβάλλοντος. Επί 25 έτη ζει και εργάζεται στις Σέρρες όπου διδάσκει χειροποίητο κόσμημα στο εργαστήρι τεχνών «Πολύτεχνο».

Έχει παρουσιάσει πολλές ατομικές εκθέσεις: 1987, Ηελεχρ Θεσσαλονίκης & Βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης. 1990, Κέντρο Πολιτισμού Σόφιας Έντεκα. 1992, Κέντρο Πολιτισμού Σόφιας Έντεκα. 1996, Αίθουσα τέχνης ΔΕΠΙΚΑ Σερρών. 1998, Αίθουσα τέχνης ΔΕΠΙΚΑ Σερρών (αναδρομική). 2006, Αίθουσα τέχνης ΔΕΠΙΚΑ Σερρών. 2006, UNESCO Δρόμοι της Ελιάς Στρατόπεδο Εμ. Παπά Σέρρες. 2007, Μέρλιν Σερρών. 2008, Ελούντα Gallery LS. 2008, ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ.

Έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις, όπως: 1985, Αίθουσα τέχνης «Ορφέας» Σερρών. 1985 - 1986, Έκθεση Σερραίων καλλιτεχνών - Πνευματικό Κέντρο Σερρών. 1998, Γκαλερί « Αίθουσα Τέχνης» - Σέρρες. 1996, «Μέρες έκφρασης και δημιουργίας» του Ιδρύματος «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ», Θεσσαλονίκη. 1997, 4^η έκθεση φοιτητών του τμήματος εικαστικών και εφαρμοσμένων τεχνών του Α.Π.Θ. - Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη. 1999, έκθεση ζωγραφικής προς τιμήν των παιδιών του Κ.Α.Μ.Ε.Α. Σερρών - Εκθεσιακός χώρος ΔΕΠΙΚΑ Σερρών. 1999, έκθεση του Συλλόγου Εικαστικών Καλλιτεχνών Ν. Σερρών. 2005, Αίθουσα ΔΕΠΙΚΑ, Αίθουσα τέχνης «Θαλασσινός» - Κως. 2006-2007-2008, Ελευθέρια Σερραίων Καλλιτεχνών Στρατόπεδο Εμ. Παπά Σέρρες. 2007, Ιχνήλατο, Θεσσαλονίκη. Έργα του κοσμούν τράπεζες, δημόσια γραφεία, ξενοδοχεία, ίδρυματα και πολλές ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

STELIOS DIAMANTAKIS

Born in 1961 in Halkidiki, Northern Greece. He studied economics, administration and accounting in Thessaloniki. There, he met Stavros Pimenidis, professor of hand-made Byzantine jewelry, under whom he studied for three years. He has worked professionally for 20 years designing and producing jewels with precious metals and stones.

The jewelry designs gradually evolved into suspended sculptures made to look like huge suspended jewels. His favorite materials are bronze, iron, natural stones, and marble. For the past 25 years he lives and works in the city of Serres where he teaches jewelry-making and design at the studio "Polytechno". He has had many solo exhibitions and has participated in a number of group shows. Works of his can be found in banks, public offices, hotels, foundations and many private collections in Greece and abroad.

ΚΩΣΤΑΣ ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ

Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1956 και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1963. Το 1976 εισήχθη στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών, όπου υπήρξε υπότροφος. Σπούδασε στο τμήμα γλυπτικής (εργαστήριο Γ.Παππά και Γ.Νικολαΐδη), στο τμήμα εφαρμοσμένων τεχνών (μάρμαρο, μέταλλο, ξύλο, κεραμική, χαλκοχυτική και γυψοτεχνία) και στο τμήμα θεωρητικών σπουδών. Το 1982 αποφοίτησε με άριστα και τιμήθηκε από την Α.Σ.Κ.Τ. με ατομική έκθεση της διπλωματικής του εργασίας. Από το 1983 έως το 1984 εργάσθηκε στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Άγγελου και Νίκης Γουλανδρή στην Κηφισιά ενώ από το 1985 έως το 1990 συνεργάσθηκε με το Εθνολογικό Μουσείο Αθηνών (Παλαιά Βουλή). Από το 1992 έως το 1998 διδάξε στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών στο Α' εργαστήριο γλυπτικής. Έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπου το 1956 πήρε το Α' Βραβείο γλυπτικής σε διεθνή διαγωνισμό του Πανεπιστημίου Kitakyushu στην Ιαπωνία. Έχει λάβει μέρος σε 13 συμπόσια γλυπτικής, έχει κάνει 15 ατομικές εκθέσεις με όλα τα έργα φτιαγμένα σε μάρμαρο και έχει συμμετάσχει σε πάρα πολλές ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει διατελέσει μέλος του Δ.Σ. της εφορίας γλυπτικής του Ε.Ε.Τ.Ε., του Συλλόγου Γλυπτών Ελλάδος και του Συλλόγου Εικαστικών Μεσογαίας, μέλος της

επιπροπής κατατάξεως και κρίσεων του Ε.Ε.Τ.Ε. καθώς και μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Ε.Τ.Ε.

Έργα του βρίσκονται στη συλλογή γλυπτών της Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών, στην Εθνική Πινακοθήκη, στο Υπουργείο Εξωτερικών, στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Ίωνα Βορρέ, στην Πινακοθήκη Πιερίδη, στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Γουλανδρή στην Άνδρο, στο Πνευματικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης, στο Τελλόγλυφο Μουσείο Θεσσαλονίκης, στο Μουσείο Χρήστου και Σοφίας Μοσχανδρέου στο Μεσολόγγι, στο Υπαίθριο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Fujimi στην Ιαπωνία, στη Συλλογή Μοντέρνας Τέχνης του Πανεπιστημίου Kitakyushu στην Ιαπωνία καθώς και σε πολλές ιδιωτικές συλλογές. Το 2009 διδάσκει στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών στο εργαστήριο του μαρμάρου και στη συνέχεια εκλέγεται αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στο τμήμα πλαστικών τεχνών και επιστημών της τέχνης.

KOSTAS DIKEFALOS

Born in Zakynthos in 1956, he settled in Athens in 1963. He entered the Athens School of Fine Arts in 1976 under scholarship. He studied at the sculpture department (studio of Y.Pappas, Y.Nikolaidis), the department of applied arts (marble, metal, wood, ceramic, copper casting and plaster art) and the department of theoretical studies. In 1982 he graduated with distinction and was honored by the Athens School of Fine Arts with a solo exhibition of his dissertation. From 1983 to 1984 he worked at the Goulandris Natural History Museum and from 1985 to 1990 he cooperated with the Athens Ethnological Museum. From 1992 to 1998 he taught at the Athens School of Fine Arts. He has been honored with many prizes in Greece and abroad. In 1996 he was awarded the first prize in the international sculpture contest in Kitakyushu, Japan. He has participated in 13 sculpture symposiums, has had 15 solo exhibitions and a great number of group shows internationally.

Works of his can be found in the sculpture collection of the Athens School of Fine Arts, the National Gallery, the Ministry of External Affairs, the Vorres Museum of Modern Art, the Pieridis Art Gallery, the Goulandris Museum of Modern Art, Andros, the National Bank Foundation, the Teloglio Museum of Thessaloniki, the Museum of Christos

and Sofia Moshandreou in Messologi, the Fujimi Open Door Museum of Modern Art, Japan, the collection of Modern Art in the Kitakyushu University, Japan as well as in several private collections.

TINA KARAGEORGI

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών με καθηγητή τον Γιάννη Μόραλη. Αποφοίτησε με άριστα. Έλαβε τιμητική διάκριση για τις σπουδές της στην κεραμική. Συνέχισε τις σπουδές της στο Λονδίνο στο Byam Shaw School of Art όπου της προσφέρθηκε υποτροφία και κατόπιν στο St. Martin's School of Art όπου εκτός από μεταπτυχιακά στη ζωγραφική σπούδασε μικτές τεχνικές, γλυπτική σε μέταλλο, φωτογραφία και μεταξοτυπία.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα παράλληλα με τη ζωγραφική ασχολήθηκε κατά παραγγελία με τη ζωγραφική εσωτερικών χώρων και το σχεδιασμό επίπλων και αντικειμένων. Επίσης έκανε την καλλιτεχνική διεύθυνση και τα σκηνικά σε ταινίες μικρού και μεγάλου μήκους και προτάθηκε για το Κρατικό Βραβείο Σκηνογραφίας 1998 στη Θεσσαλονίκη για την ταινία μεγάλου μήκους του Μενέλαου Καραμαγκιώλη « Black Out». Έχει πραγματοποιήσει 11 ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό (κυριότερες 1989, 1993, 2006 Νέες Μορφές, 2007 Red Galery και 2006 Tenri Institute Soho New York, 2007 PICI Gallery Seoul Korea, 2008 Griechische Kulturstiftung- Βερολίνο, Γερμανία) και έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό (με δύο τελευταίες 2008 MOCA Shanghai – “Material Bonds” και 2009 “International Women’s Biennale Incheon Korea”). Έργα της βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

TINA KARAGEORGİ

Born in Athens. She studied at the Academy of Fine Arts in Athens (studio of Yannis Moralis) from where she graduated with excellence. She received an honorary discretion in ceramics in 1985. She continued her postgraduate studies in London first at the Byam Shaw School of Art where she was offered a scholarship and then at St. Martin's School of Art where apart from the Postgraduate course in

Painting she studied mixed media, metal sculpture, photography and silk print.

On her return to Greece she was engaged to commissions for interior wall paintings and designing furniture and objects of art. She has realized scenery and art directing for short and fiction movies and was nominated for the State Award in Scenery 1998 in Thessaloniki for the film "Black Out" of the director Menelaos Karamagiolis. She has realized 11 personal exhibitions (1989, 1993, 2006 Nees Morfes, Athens, 2007 Red Gallery, Athens and 2006 Tenri Institute Soho New York, 2007 PICI Gallery Seoul Korea, 2008 Griechische Kulturstiftung- Berlin, Germany and has participated in many group exhibitions in Greece and abroad (last two 2008 MOCA Shanghai "Material Bonds", and 2009 "International Women's Biennale Incheon Korea"). Works of hers can be found in private collections in Greece and abroad.

ΧΑΡΗΣ ΚΟΝΤΟΣΦΥΡΗΣ

Γεννήθηκε στη Μυτιλήνη της Λέσβου το 1965. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Σπούδασε σκηνοθεσία στη Σχολή Χατζίκου στην Αθήνα (1984-1987) και στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.) στην Αθήνα (1987-1993). Έχει συμμετάσχει στην 3η Μπιενάλε Νέων Καλλιτεχνών Μεσογειακών Χωρών στη Μπολώνια της Ιταλίας (1988), στο Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ (1991), στην Configura2 στην Ερφούρτη της Γερμανίας (1995), στο Φεστιβάλ Δρόμου στο Ισμήτ της Τουρκίας (2001), με εγκαταστάσεις του στο Μοναστήρι Φυρογίων της Σίφνου από το 1999 έως το 2001, στο Ίδρυμα Κυδωνιέως στην Άνδρο (2007) και στη Γκαλερί Λόλα Νικολάου στη Θεσσαλονίκη μαζί με τον Γιώργο Τσακίρη (2008). Το 2004 παρουσίασε το «Αθήνα-Πεκίνο» στην Αθήνα (σε συνεργασία με την Cheap Art), στην 26η Μπιενάλε του Σάο Πάολο της Βραζιλίας (2004) με Εθνική Επίτροπο την Ειρήνη Σαβανή και στη 2η Διεθνή Μπιενάλε του Πεκίνου (2005). Το 2007 παρουσίασε την ατομική έκθεση «Adorno in Love» στην Globe Gallery, Newcastle της Αγγλίας και διοργάνωσε στην Αθήνα από κοινού με τους εικαστικούς Ζωή Παππά και Christian Rupp την εικαστική έκθεση «Trauma Queen». Το 2009 παρουσίασε την έκθεση «Ηλεκτρικό Σπίτι» στη Γκαλερί Ζουμπουλάκη στην Αθήνα και συμμετείχε στην 2η Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης στην έκθεση «Πράξις: Προσωπικό=Πολιτικό» σε επιμέλεια Θοδωρή Μάρ-

κούλου και Αρετής Λεοπούλου. Συνολικά, έχει πραγματοποιήσει 14 ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το 2003 εξέδωσε το βιβλίο του «Έσοπτρο» από τις εκδόσεις futura. Από το 2007 διδάσκει στο Τμήμα Πλαστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το 2010 εκλέχθηκε Επίκουρος Καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα).

HARRIS KONDOSPHYRIS

Born in Lesbos in 1965, he lives and works in Athens. He studied stage and film directing in Athens from 1984 to 1987. He further studied at the Athens School of Fine Arts from 1987 to 1993. He has participated in the "3rd Biennale for Young Artists of the Mediterranean", in Bologna, Italy (1988), in exhibitions of the DESTE Foundation (1991), in *Configura2*, Erfurt, Germany (1995), with installations in the "Festival of the Street" in Izmit, Turkey (2001), the Fyrogia Monastery in Sifnos (1999-2001) and the Kydoniefs Foundation in Andros (2007). In 2004 he co-operated with Cheap Art Context Gallery (Athens) to produce and exhibit the installation "Athens-Beijing", which officially represented Greece at the "26th Biennale of Sao Paulo" with the art-critic and historian, Irini Savvani as National Commissioner. "Athens-Beijing" was also exhibited at the "2nd International Beijing Biennale" (September 2005). In 2007 he presented "Adorno in Love" at Globe Gallery Newcastle, England and he curated along with the artists Zoi Pappa and Christian Rupp the international art exhibition "Trauma Queen" in Athens. In 2009 he presented his solo exhibition "Electric Home" in Zoumboulakis Galleries, Athens and he participated in the 2nd Biennale of Thessaloniki in the group exhibition "Praxis: Personal=Political" curated by Theodore Markoglou and Areti Leopoulos. He has had 14 solo exhibitions and has participated in many group exhibitions in Greece and abroad. In 2003 he published his book "Inflector" by futura editions, Athens. Since 2007 he teaches at the Department of Plastic Arts in the University of Ioannina. In 2010 he was elected as Assistant Professor at the School of Fine Arts, University of West Macedonia (city of Florina).

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΙΤΗ

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε γλυπτική και ψηφιδωτό στη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών (Α.Σ.Κ.Τ.) από το 1972 έως το 1978. Το 1978, ως υπότροφος της Ιταλικής κυβέρνησης, σπουδάζει ιταλική κουλτούρα στο Πανεπιστήμιο του Μιλάνο ενώ από το 1978 συνεχίζει σπουδές για την τεχνική της τοιχογραφίας και της φορητής εικόνας στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών, λαμβάνοντας το πτυχίο της το 1980. Το 1979 διορίζεται στη θέση του μουσειακού γλύπτη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών ενώ την ίδια χρονία λαμβάνει την υποτροφία του Ιδρύματος Κασιμάτη και για δύο χρόνια σπουδάζει στην Ευρώπη. Από το 1983 έως το 1986 έκανε μεταπτυχιακές σπουδές για τη συντήρηση υλικών στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου ως υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Το 1984 έλαβε τιμητική διάκριση στη Γλυπτική από το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος. Το 1999 διορίστηκε στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών σε θέση ΔΕΠ. Το 2001 έλαβε μια ακόμα τιμητική διάκριση στη Γλυπτική από το Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Γλυφάδας. Έχει κάνει πολλές απομικές εκθέσεις (ή τελευταία στο Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Αθήνα, 2010) και έχει λάβει μέρος σε πάρα πολλές ομαδικές εκθέσεις.

Από την αρχή της πορείας της, η Λίτη στράφηκε στη φύση για να αντλήσει τη θεματογραφία της και να δημιουργήσει γλυπτικές κατασκευές που συντάσσουν έναν προσωπικό κόσμο παραμυθιού.

AFRODITI LITTI

Born in Athens, she studied sculpture and mosaic at the Athens School of Fine Arts from 1972 to 1978. In 1978, having received a scholarship from the Italian government, she studied Italian Culture at the University of Milan while in 1978 she continued her studies at the Athens School of Fine Arts, receiving her degree in 1980 in fresco and icons. In 1979 she was appointed museum sculptor at the National Archaeological Museum, Athens. That same year she received the Kassimatis Foundation Scholarship for post-graduate studies in Europe. From 1983 to 1986 she continued post-graduate studies at the University of London on a Greek State Scholarship and received a degree in Conservation.

In 1984 she was awarded a Sculpture prize by the Greek Chamber of Visual Arts. In 1999 she was appointed to a teaching post at the Athens School of Fine Arts. In 2001 she was awarded a Sculpture prize by the Cultural Center of Glyfada.

She has had many solo exhibitions (the most recent at the Museum of Greek Popular Art, Athens, 2010) and has participated in many group shows.

From early on, Litti turned to nature to draw her inspiration and create sculptural works that compose a personal fairy-tale world.

ΜΑΡΙΟΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1926. Σπούδασε γλυπτική στην Α.Σ.Κ.Τ. από το 1951 έως το 1956 κοντά στους Μ.Τόμπρο και Γ.Παππά. Από το 1960 ως το 1976 δίδαξε ελεύθερο σχέδιο στο Α.Τ.Ι. Το έργο του χωρίζεται σε δύο βασικές περιόδους και έχει ως κύριο θέμα την ανθρώπινη φιγούρα. Η πρώτη είναι ρεαλιστική ενώ στη δεύτερη οι μορφές επιμηκύνονται, παραπέμποντας στις φιγούρες του A.Giacometti.

Έχει εκθέσει τη δουλειά του στις γκαλερί Ζυγός (1964) και Αργώ (1979) στην Αθήνα, Nissia Gallery, N.Y. (1981), Galerie Cluny, Γενεύη (1985), μεταξύ άλλων. Έχει λάβει μέρος σε σημαντικές ομαδικές εκθέσεις, όπως στη Μπιενάλε Αλεξανδρειας όπου εκπροσώπησε την Ελλάδα το 1973 και στο Musée Rodin στο Παρίσι το 1978. Η Ακαδημία Αθηνών τον βράβευσε για την προσφορά του στην τέχνη το 1971 ενώ το 1975 πήρε το βραβείο γλυπτικής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Τέχνης και Αισθητικής στη Διεθνή Έκθεση Βρυξελλών.

Έργα του βρίσκονται σε δημόσιους χώρους της Αθήνας: «Ηρώο Ν.Μπότσαρη», Πεδίο Άρεως, 1957, «Προτομή Κ.Παξινού», Α' Νεκροταφείο Αθηνών. Επίσης γλυπτά του κοσμού το Μεσολόγγι, τα Ιωάννινα, τη Ναύπακτο και άλλες πόλεις της Ελλάδας. Είναι μέλος του Ε.Ε.Τ.Ε. και του Συλλόγου Γλυπτών.

MARIOS LOVERDOS

Born in Athens in 1926. From 1951 to 1956, he studied sculpture at the Athens School of Fine Arts under M.Tombros and Y.Pappas. He

taught drawing at A.T.I. from 1960 to 1976. His work can be classified into two periods and has the human figure as its main theme. The first phase is realistic while in the second phase the forms are elongated, reminding the figures of A.Giacometti.

He has exhibited his work at the gallery Zygos (1964) and the Argo gallery in Athens (1979), Nissia Gallery, N.Y. (1981), Galerie Cluny, Geneva (1985), among others. He has participated in important group shows, such as the Alexandria Biennale where he represented Greece in 1973 and the Rodin Museum in Paris in 1978. The Academy of Athens awarded him a prize for his contribution to art in 1971 while in 1975 he received the sculpture award of the European Council and Aesthetics at the International Exhibition of Brussels.

Works of his can be seen in public venues in Athens: "Monument of N.Botsaris", Pedio Areos, 1957, "Bust of K.Paxinou", 1st Cemetery of Athens. His sculptures also adorn Messologji, Ioannina, Naupaktos and other towns in Greece. He is a member of E.E.T.E. and the Union of Sculptors.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ

Γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη το 1922 από Έλληνες γονείς και πέθανε στα Ιωάννινα το 1997. Από το 1970 έως τον θάνατό του μοίραζε τον χρόνο του μεταξύ Νέας Υόρκης και Λευκάδας.

Στα δεκατέσσερα του χρόνια κερδίζει υποτροφία για την American Artists' School της Νέας Υόρκης και παρακολουθεί μαθήματα γλυπτικής. Από το 1937 αφοσιώνεται στη ζωγραφική ενώ από το 1950 έως το 1966 διδάσκει ανά περιόδους σε διάφορα αμερικανικά πανεπιστήμια.

Ζωγράφος που προσέδωσε στην καλλιτεχνική πράξη τη μορφή μιας ιδιόρρυθμης θρησκευτικής τελετουργίας, εντρύψησε στην σκέψη των Ταϊϊστών και επιχείρησε να εκφράσει στους πίνακές του την πλήρη ταύτιση του δημιουργού με την φύση. Υπήρξε από τους πρωτεργάτες του κινήματος του αφηρημένου εξπρεσιονισμού, κίνημα με το οποίο η Αμερική έκλεψε στα τέλη της δεκαετίας του '40 τη σκυτάλη από το Παρίσι και καθιερώθηκε ως το κυρίαρχο κέντρο της τέχνης.

Έχει τιμηθεί με σειρά βραβείων, έχει πραγματοποιήσει αμέτρητες

ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε ομαδικές σε γκαλερί και μουσεία παγκοσμίως. Έργα του βρίσκονται στην Albright Knox Art Gallery, N.Y., στο Art Institute of Chicago, στην Corcoran Gallery of Art, Ουάσιγκτον, στο Metropolitan Museum of Art, N.Y., στο Museum of Modern Art, N.Y., στο Smithsonian Institute of Art, Ουάσιγκτον, στο Solomon R. Guggenheim Museum, N.Y., στο Whitney Museum of American Art, N.Y., στο Museum Moderner Kunst, Βιέννη, στην Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα, στην Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου, και αλλού.

THEODOROS STAMOS

Born in N.Y. in 1922 to Greek parents, he died in Ioannina in 1997. From 1970 until his death he lived between New York and Greece.

At the age of fourteen, he received a scholarship from the American Artists' School of New York where he studied sculpture. Since 1937 he devoted himself to painting and from 1950 to 1966 he periodically taught at various American universities.

A painter that imbued the artistic act with a religious ritualistic sense, he indulged in the Taoist thought and attempted to express in paintings his absolute identification with nature. He was among the pioneers of abstract expressionism, a movement with which the United States stole the role of Paris as the leading center of art.

He has received a number of prizes, has had countless solo exhibitions and has participated in group shows held at galleries and museums all over the world. Works of his can be found at the Albright Knox Art Gallery, N.Y., Art Institute of Chicago, Corcoran Gallery of Art, Washington D.C., Metropolitan Museum of Art, N.Y., Museum of Modern Art, N.Y., Smithsonian Institute of Art, Washington D.C., Solomon R. Guggenheim Museum, N.Y., Whitney Museum of American Art, N.Y., Museum Moderner Kunst, Vienna, National Gallery, Athens, Municipal Gallery of Rhodes, and elsewhere.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΟΣ

Γεννήθηκε το 1964 στην Κρανιά Γρεβενών. Αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών Α.Π.Θ. (1984-89). Έχει πραγματοποιήσει 15 ατομικές εκθέσεις σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λευκωσία, Λάρισα (την πιο

πρόσφατη στην Μέδουσα – Αθήνα το 2009) και έχει συμμετάσχει σε πολυάριθμες ομαδικές. Ενδεικτικά (Triennale Sofia, '96, Σόφια, «Δρομολόγιο V», Εικαστικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Λάρισας, 2001 (επιμ. E. Μαυρομμάτης), 2004, «Αγώνων Πόλις» – Τεχνόπολις - Αθήνα (επιμ. A. Σχινά), 2005, "Birdinvest" – Chateau de Rullingen – Βέλγιο (επιμ. Jo Dilo), 2005, St-art 10- Στρασβούργο, 2005, «Τα σπέρματα του μέλλοντος» – Αποθήκη Βeizing – Πεκίνο (οργάνωση E.O.T), 2006, Art Karlsruhe 3 – Καρλσρούη, 2006, «Στην εξοχή...» - Συλλογή Μπέλτσιου - Πολυχώρος «Μύλος Ματσόπουλου» - Τρίκαλα (επιμ. Σ. Μπαχτεζής), 2009, «Μεταβάσεις» – Μέδουσα – Αθήνα (επιμ. Μπ. Γαπαδοπούλου).

Το 2003 πήρε το Α' βραβείο της έκθεσης "Northwest Passages" που οργανώθηκε από το Ίδρυμα Pistoletto και εκπροσώπησε την Ελλάδα στην Ιταλία, Ισπανία και Βέλγιο. Επίσης την ίδια χρονιά πήρε το Β' βραβείο του καλλιτεχνικού διαγωνισμού για εικαστική παρέμβαση στην είσοδο του σταθμού Πευκακίων (ΗΣΑΠ).

Σκηνογραφεί και κάνει κοστούμια για το θέατρο από το 1991. Ενδεικτικά, «Το παιχνίδι της τρέλας και της φρονιμάδας», του Γ.Θεοτοκά, «Όνειρο καλοκαιρινής νυκτός» του Ουίλ. Σαιξπηρ, «Ο κύκλος με την κιμωλία» του Μπ.Μπρεχτ, «Ο μικρός πρίγκιπας του Εξυπερύ», «Εκκλησιαζουσες» του Αριστοφάνη.

Έργα του βρίσκονται στην Πινακοθήκη Εμφιετζόγλου, στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, στη συλλογή Λ. Μπέλτσιου, στη συλλογή της BOSCH, στην Πινακοθήκη Κομοτηνής. Ζει και εργάζεται στα Τρίκαλα.

STERGIOS STAMOS

Born in Greece in 1964. He is a graduate of the School of Fine Arts of Thessaloniki (1984-1989). He has had 15 solo exhibitions in Athens, Thessaloniki, Nicosia, Larissa (his most recent exhibition was in Athens in 2009, at Medusa Art Gallery), and has also taken part in many group exhibitions. Among others: Triennale Sofia '96 – Sofia, "Itinerary V", Contemporary Art Center - Larissa 2001(cur. E. Mavromatis), 2004 "City of the Games" – Technopolis Gazi- Athens (cur. A. Schina), 2005 "Birdinvest" – Chateau de Rullingen – Belgium (cur. Jo Dilo), 2005, "St-

art 10" - Strasbourg, 2005, "Seeds of the Future" – Apothiki Beijing – Beijing (organized by E.O.T.), 2006 "Art Karlsruhe 3" – Karlsruhe, 2006, "An outing ..." – Beltsios collection – Trikala (cur. S. Bachtetjis), 2009 "Transitions" - Medusa Art Gallery - Athens (cur. B.Papadopoulou).

In 2003 Stamos was awarded 1st prize for the exhibition "Northwest Passages" organized by the Pistoletto Foundation and represented Greece in Italy, Spain, and Belgium. In the same year he was awarded 2nd prize in the artistic contest for an art intervention at Pefkakia subway station.

Stamos has been working as a scenographer since 1991. Some of the theatre plays are: "The game of madness and sanity", by G. Theotokas, "A Midsummer Night's Dream", by W. Shakespeare, "The Caucasian Chalk Circle", by B. Brecht , "The Little Prince", by A. Exupery, "Ecclesiazusae" (Assemblywomen) by Aristophanes.

His works can be found at the Emfientzoglou collection, the Macedonian Museum of Contemporary Art, the Beltsios collection, the BOSCH collection, the Comotini Art Gallery. Stamos lives and works in Trikala.

ΝΑΚΗΣ ΤΑΣΤΣΙΟΓΛΟΥ

Γεννήθηκε το 1955 στην Κωνσταντινούπολη από Έλληνες γονείς. Το 1979 αποφοίτησε με άριστα από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Φλωρεντίας, Ιταλία. Αρχικά εργάστηκε με την Έρση Βενετούσανου και τον Κώστα Βρούβα, δημιουργώντας συλλογικά έργα και συνυφαίνοντας διαφορετικές μορφές τέχνης -γλυπτική, μουσική, χορό- σε ένα ενιαίο εικαστικό αποτέλεσμα. Το συλλογικό τους έργο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1981 στην Gallery Όρα, το 1983 στην Αίθουσα Τέχνης Μέδουσα και σε άλλους Εικαστικούς Χώρους στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη. Από το 1987 μέχρι σήμερα έχει υλοποιήσει έξι ατομικές εκθέσεις γλυπτικής με plexiglass, σίδερο και φως στην Αίθουσα Τέχνης Μέδουσα, Αθήνα και τρεις ατομικές εκθέσεις στο εξωτερικό: 1989, Gallery Artista, Ρώμη, 1990, T.K.G., Τεργέστη, 2008, Gallery Krisal, Γενεύη. Έχει λάβει μερος σε 41 ομαδικές εκθέσεις, επιλεκτικά: 1982, Biennale Νεων, Παρίσι. 1995, XLVI Biennale di Venezia, Βενετία. 2001, 5th Internationale Biennale of Sharjah, Αραβικά Εμιράτα (Βραβείο Γλυπτικής). 2001, Triennale

2001, Osaka, Ιαπωνία. Έργα του βρίσκονται σε Μουσεία και ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

NAKIS TASTSIOLOU

Born in 1955 in Constantinople to Greek parents. In 1979 he graduated with high distinctions from the School of Fine Arts in Florence, Italy. He firstly worked with Ersi Venetsanou and Kostas Vrouvas creating collective works and intertwining different forms of art –sculpture, music, dance- into a single artistic result. Their work was shown for the first time in 1981 at the Gallery Ora, in 1983 at the Medusa Art Gallery and at other art spaces in Athens and Thessaloniki. From 1987 until our day he has had six solo exhibitions of sculpture -using plexiglass, iron and light- at the Medusa Art Gallery as well as three solo exhibitions abroad: 1989, Gallery Artista, Rome. 1990, T.K.G., Trieste. 2008, Gallery Krisal, Geneva. He has participated in 41 group exhibitions, selectively: 1982, Youth Biennale, Paris. 1995, XLVI Biennale di Venezia, Venice. 2001, 5th Internationale Biennale of Sharjah, United Arab Emirates (Sculpture Award). 2001, Triennale 2001, Osaka, Japan. Works of his can be found at Museums and private collections in Greece and abroad.

PHILIP ΤΣΙΑΡΑΣ

Ελληνικής καταγωγής, γεννήθηκε το 1952 στο New Hampshire των Η.Π.Α. Σπούδασε μουσική και συγκριτική λογοτεχνία στο Amherst College. Υπήρξε βοηθός του Louká Samaras. Το καλλιτεχνικό του έργο περιλαμβάνει φωτογραφία, ζωγραφική, ποίηση, γλυπτική, κεραμικά και γυαλί.

Από το 1974 πραγματοποίησε περισσότερες από 75 ατομικές εκθέσεις σε διάφορα ιδρύματα σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των: Seattle Museum of Art, Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, Mannheimer Kunstverien, Mannheim, Bernier Gallery, Αθήνα, Studio Palazzoli, Μιλάνο, Shea & Beker Gallery, Νέα Υόρκη, Margulies/Taplin Gallery, Μαϊάμι, Tegnerforbundet Gallery, Όσλο, Museum Santa Apollonia, Βενετία, Gallerie Dominion, Μόντρεαλ, Newport Art Museum, R.I., Villa Reale, Monza, The Currier Museum, N.H., Spazio

Cavallieri di Malta, Πινακοθήκης Κυκλαδών, Σύρος, Διεθνούς Έκθεσης Σύγχρονης Τέχνης, Κωνσταντινούπολη, Νέου Φρούριου, Κέρκυρα. Πιο πρόσφατα, πραγματοποίησε τις εκθέσεις «Philip Tsiaras, New Work» στην Κωνσταντινούπολη, «Glassy Sultans» στο Bodrum στην Τουρκία, «Mediterrania» στο Idaho των Η.Π.Α. (2008), ενώ συμμετείχε και στην Art-Athina 09.

Έχει επίσης συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις παγκοσμίως και έχει εκθέσει στην Biennale της Βενετίας τρεις φορές, όπου δημιούργησε και ένα μπρούτζινο γλυπτό τριών μέτρων με τίτλο «Social Climber» στο Μεγάλο Κανάλι της πόλης.

Υπήρξε ο αποδέκτης πολλών σημαντικών βραβείων: The American Academy Award for Poetry, The Thomas Watson Fellowship, New York State C.A.P.S grant, National Endowment Grants for Arts, διάκριση για το Blickle Stiftung International Photography Prize, Γερμανία και The Generali Assicurazioni Gold Metal Award for "Civilita", Βενετία. Έργα του βρίσκονται σε εταιρικές, ιδιωτικές και σημαντικές συλλογές μουσείων, συμπεριλαμβανομένου του Metropolitan Museum of Art. Είκοσι βιβλία και κατάλογοι είναι αφιερωμένοι στο έργο του. Αξιοσημείωτες είναι οι μονογραφίες που εκδόθηκαν από τους Electa, Mondadori και Contrasto books.

Ζει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη.

philiptsiaras.com

PHILIP ΤΣΙΑΡΑΣ

Born in New Hampshire, USA, in 1952 to Greek parents. He studied music and comparative literature. He was also an assistant of Loukas Samaras. His art work includes photography, painting, poetry, sculpture, ceramics and glass.

Since 1974 he made more than 75 one-person exhibitions including: Seattle Museum of Art, Thessaloniki Center of Contemporary Art, Mannheimer Kunstverien, Mannheim, Bernier Gallery, Athens, Studio Palazzoli, Milan, Shea & Beker Gallery, New York, Margulies/Taplin Gallery, Miami, Tegnerforbundet Gallery, Oslo, Museum Santa Apollonia, Venice, Gallerie Dominion, Montreal, Newport Art Museum, R.I., Villa Reale, Monza, The Currier Museum, N.H., Spazio Cavallieri di Malta,

Syracusa, Gallery of the Cyclades, Syros, International Contemporary Art Fair, Istanbul, New Fortress, Corfu. In the recent years he realized the exhibitions Philip Tsiaras, New Work in Istanbul, Glassy Sultans in Bodrum, Turkey, Mediterrania in Idaho, USA (2008), while he participated also in Art-Athina 09.

He has exhibited at the Venice Biennale three times and produced a ten foot bronze sculpture on the Grand Canal entitled Social Climber. He has been the recipient of many important prizes: The American Academy Award for Poetry, The Thomas Watson Fellowship, New York State C.A.P.S grant, two N.E.A. National Endowment Grants for Arts, nomination for the Blickle Stiftung International Photography Prize, Germany and The Generali Assicurazioni Gold Metal Award for "Civilita" Venice.

His works are widely collected by corporate, private and important museum collections, including the Metropolitan Museum of Art. Twenty books and catalogues are attributed to his work; most notably monographs published by Electa, Mondadori and Contrasto books.

He lives and works in New York City.

philiptsiaras.com

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΟΡΤΣΑΣ

Γεννήθηκε το 1957 στο Ελληνοχώρι Διδυμοτείχου. Από το 1979 έως το 1983 έκανε σπουδές ζωγραφικής με δασκάλους τον Θόδωρο Πάντο και τον Σπύρο Κουκουλομάτη. Από το 1980 έως το 1987 υπήρξε μέλος της ομάδας ΣΥΝ και συμμετείχε στις εκθεσιακές και εκδοτικές δραστηριότητες της ομάδας. Από το 1983 έως το 1986, παράλληλα με τη ζωγραφική, εργάστηκε στην αποκατάσταση διάκοσμου νεοκλασικών κτιρίων (Ιλίου Μέλαθρον, Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, Μέγαρο Σταθάτου, Αρχαιολογική Έταιρεία, κ.λ.π.). Το 1987 συνέργαστηκε με τον αρχιτέκτονα Πέτρο Πικιώνη και ανέλαβε τη μελέτη κοσμηματογράφησης του θεάτρου «Απόλλων» Ερμούπολης και το 1997 πραγματοποίησε τις εργασίες κοσμηματογράφησης του θεάτρου. Το 1987 κέρδισε το πρώτο βραβείο μακέτας για τοιχογραφία από το Δήμο Αθηναίων. Από το 1990, παράλληλα με τη ζωγραφική, αρχίζει να ασχολείται με τη γλυπτική και το χρηστικό αντικείμενο. Σε

συνεργασία με αρχιτέκτονες και διακοσμητές έχει κάνει πολλά αντικείμενα και γλυπτά σε επαγγελματικούς και ιδιωτικούς χώρους.

Το 2001 συμμετείχε στο συμπόσιο γλυπτικής στην πόλη Prilep - Fyrom ενώ το 2003 κέρδισε το πρώτο βραβείο για το γλυπτικό διάκοσμο του σταθμού Αττικής (ΗΣΑΠ). Το 2004, στο πλαίσιο της Ολυμπιάδας, φιλοτέχνησε το γλυπτό «Κόσμος» που βρίσκεται στο πάρκο Ν. Ιωνίας Βόλου. Από το 2008 συμμετέχει ως μέλος στις εκθεσιακές δραστηριότητες της Γραμματείας Βιομηχανικού σχεδιασμού. Έχει κάνει 9 ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις. Στην τελευταία γλυπτική δουλειά του, με τις λιτές και αφαιρετικές φόρμες, εστιάζει στην εξερεύνηση της εσωτερικής φύσης των πραγμάτων, στην έννοια του φωτός, στη σχέση αρσενικού- θηλυκού και στον αέναο κύκλο της ζωής.

DIMITRIS FORTSAS

Born in 1957 in Ellinohori, Didimoticho. From 1979 to 1983 he studied painting under professors Thodoros Pantos and Spyros Koukoulomatis. He was a member of the group SYN from 1980 to 1987 and participated in the artistic and publishing activities of the group. From 1983 to 1986 he was also appointed to restore decorative architectural elements of neoclassical buildings (Iliou Melathron, German Archaeological Institute, Megaron Stathatos, Archaeological Society, e.t.c.) while continuing to paint at the same time. In 1987 he collaborated with the architect Petros Pikionis undertaking the study of the ornamentation of the theater "Apollo" in Ermoupolis, Syros, a project which he realized in 1997. In 1987 he was awarded the first prize for his model of a fresco by the Municipality of Athens. In parallel, he began to sculpt and make functional objects. In collaboration with architects and decorators, he has realized numerous objects and sculptures that adorn professional and private spaces.

He participated in the Sculpture Symposium at the city of Prilep - Fyrom in 2001 while in 2003 he was awarded the first prize for the sculptural decoration of the Attica train station. In 2004, in the cadre of the Olympics, he created the sculpture "Cosmos" that decorates the park of N.Ionia at the city of Volos. From 2008 he takes part in the artistic activities of the Secretariat of industrial design. He has had 9 solo exhibitions and has participated in many group shows. His recent sculptural

work, with the minimal abstract forms, focuses on the investigation of the inner nature of things, the concept of light, the relation between male-female, and the perpetual cycle of life.

ΕΡΣΗ ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΟΥ

Γενήθηκε στην Αθήνα το 1951. Σπούδασε ζωγραφική στην Beaux Arts του Παρισιού (1976-1982), στο ατελιέ Lagrange. Ξεκίναει εκθέτοντας πίνακες με χρώμα και κολλάζ. Από το 1985 αρχίζει να πειραματίζεται με διάφορα επερόκλιτα υλικά, μεταξύ των οποίων το μεταλλικό πλέγμα, το οποίο, από το 1986-87, επεκτείνεται στην τρίτη διάσταση του χώρου, αρχικά ξεφεύγοντας απλώς από το τελάρο, για να καταλήξει σύντομα σε τρισδιάστατες κινητικές εγκαταστάσεις.

Επιστρέψει στην Ελλάδα το 1987. Από το 1988 μέχρι το 2001 παρουσιάζει έργα εμπνευσμένα κυρίως από το Λαυρεωτικό τοπίο σε διαδοχικές εκθέσεις. Ξεχωρίζει η «Τριλογία του Λαυρίου» [“Τέσσερεις κρητικές θεωρήσεις”, Ιλεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, 1988 (επιμ. Έφη Στρούζα) - “Ολικός χώρος”, Γκαλερί Επίκεντρο, Πάτρα 1991 - “Μεταχίμιον”, Γκαλερί Θέμα, Αθήνα (ατομική), 1997], με κινητικά γλυπτά από πλέγμα που βασίζονται στην κυβική συμμετρία και συνδυάζονται με υλικά όπως το νερό, ο πάγος, το χώμα, οι πέτρες, ο υδράργυρος. Στην ίδια περίοδο εντάσσονται οι εκθέσεις “Κέλυφος”, Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, 1997 (επιμ. Μπία Παπαδοπούλου) και “Ευοί, ευάν”, Δημοτικό Νοσοκομείο, Πάτρα, 1999 (επιμ. Μπία Παπαδοπούλου).

Εκπροσωπεί την Ελλάδα στην 49^η Μπιενάλε Βενετίας (2001), όπου το εκτιθέμενο έργο αποτελεί συμπλήρωμα της Τριλογίας του Λαυρίου, στη 2^η Μπιενάλε του Μπουένος Άιρες (2002) και στη Διεθνή Μπιενάλε Αθλητισμού και Τέχνης (BIDA) στη Θεσσαλονίκη και τη Σεβίλη (2005).

Από τις μετέπειτα εκθέσεις που έχει συμμετάσχει, ξεχωρίζει «Η Μαγεία της γραφής», Tsatssis Project – Artforum, Θεσσαλονίκη, 2006 (ατομική), «Το χρονικό του παραλόγου», Κ.Μ.Σ.Τ. - Μουσείο Φωτογραφίας, Θεσσαλονίκη, 2007 (επιμ. Μπία Παπαδοπούλου) και «Κόκκινη κλωστή», Red Gallery, Αθήνα, 2008 (ατομική).

Η δουλειά της είναι γεωμετρική, εννοιολογική και συνήθως κινητική. Έργα της υπάρχουν στην Εθνική Τράπεζα (Αθήνα), στο Μακεδονικό

Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη), στη Συλλογή της Πινακοθήκης Αβέρωφ (Μέτσοβο), καθώς και σε ιδιωτικές συλλογές.

Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

ERSI HATZIARGYROU

Born in Athens in 1951, she studied painting at the Beaux Arts in Paris (1976-1982) at the workshop of Lagrange. She started by exhibiting colour paintings and collages. Since 1985 she has been experimenting on the use of various heterogeneous materials, including metal meshes which, since 1986-87, expand into the third dimension; at the beginning just protruding from the frame, they eventually acquire a third dimensional quality in installations containing parts in motion.

She returns to Greece in 1987. From 1988 until 2001 she successively exhibits works inspired mainly by the Lavrio mining areas and landscapes. The culmination of it is expressed in the 'Lavrio Trilogy' [Four critical reviews, Ileana Tounta Centre of Modern Art, 1988 (curator Efi Strouza) - Total Space, Gallery Epikentro, Patras 1991 - Metehmion, Gallery Thema, Athens, (a solo show), 1977], containing movable mesh sculptures based on the cubic symmetry, and combining materials such as water, ice, soil, stones and mercury. That same period she exhibits at the Athens Cultural Centre, Kelyphos/Shell, 1997, (curator Bia Papadopoulou), and Evoi, Evan, at the Municipal Hospital, Patras, 1999, (curator Bia Papadopoulou).

She represents Greece at the 49th Biennale in Venice (2001) where the exhibited work consisted of a compilation of the *Lavrio Trilogy*, at the 2nd Biennale in Buenos Aires (2002) and at the International Biennale of Sports and Arts (BIDA), at Thessaloniki and Seville (2005).

From the most recent exhibitions the following are the most important: *The Magic of Writing*, Tsatssis Project - Artforum, Thessaloniki, 2006 (solo), *The Chronicle of the absurd*, State Museum of contemporary Art, Thessaloniki, 2007, (curator Bia Papadopoulou) and *Red Line*, Red Gallery, Athens, 2008, (solo).

Her work as a whole is geometrical, conceptual and usually in motion. Some of her works are found at The National Bank in Athens, The

Macedonian Museum of Modern Art in Thessaloniki, the Averoff Museum of Neohellenic Art, Metsovo, and private collections.

She lives and works in Athens.

ΜΑΡΚ ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ

Γεννήθηκε στο Λονδίνο το 1953. Σπούδασε στο Hammersmith και στο St. Martins School of Art του Λονδίνου καθώς και στο John Moores School of Arts στο Λίβερπουλ. Από το 1982 έως το 2002 έζησε και εργάσθηκε στη Νέα Υόρκη. Το έργο του κινείται ανάμεσα στη ζωγραφική, τη φωτογραφία και τη γλυπτική. Στην Αμερική έχει κάνει site-specific installations σε γκαλερί όπως και παρεμβάσεις σε δημόσιους χώρους. Το 1998 υλοποίήσεις κοστούμια και σκηνικά για τη θεατρική παράσταση «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη στο Barnard College του πανεπιστημίου Columbia της Νέας Υόρκης.

Έχει παρουσιάσει έργα του σε περισσότερες από 90 ομαδικές εκθέσεις καθώς και σε 20 ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα, την Ευρώπη και την Αμερική. Έργα του υπάρχουν σε ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές: Metropolitan Museum of Art (Νέα Υόρκη), Zimmerli Art Museum, Πανεπιστήμιο Rutgers (New Jersey), IDS/American Express (Νέα Υόρκη), Prudential Insurance Corporation (Νέα Υόρκη), Αμερικανικό Κολλέγιο Αθηνών, Δήμος Αθηνών, Μουσείο Γουλανδρή, Δημοτική Πινακοθήκη Άνδρου, Δημοτική Πινακοθήκη Αθηνών, Μουσείο Βορρέ στην Αθήνα, Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Ρόδου, Royal Bank of Scotland.

Το 2000 του ανετέθη από την Υπηρεσία Μεταφορών της Νέας Υόρκης (MTA) μετά από διαγωνισμό, η διακόσμηση με ψηφιδωτά, του σταθμού 28th Street της γραμμής Broadway το οποίο βραβεύθηκε από το Municipal Arts Society της Νέας Υόρκης. Το 2003 εκδόθηκε από τη Μέλισσα η μονογραφία του καλλιτέχνη και το 2004 από την Εστία παιδικό βιβλίο με σχέδιά του.

Το 2007 παρουσίασε την έκθεση "Home n' Friends" στο Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης του Δήμου Ροδίων. Το καλοκαίρι του 2008 πραγματοποιήθηκε αναδρομική έκθεσή του από τον Πολιτισμικό Οργανισμό Δήμου Αθηναίων στην Δημοτική Πινακοθήκη του Δήμου Αθηναίων που συνοδεύοταν από μία μονογραφία του καλλιτέχνη από τον Πολιτισμικό Οργανισμό του Δήμου Αθηναίων.

MARK HADJIPATERAS

Born in London in 1953. He studied at the Hammersmith School of Art and at the St. Martins School of Art in London, as well as in the John Moores School of Arts in Liverpool. He lived and worked in New York City from 1982 to 2002. His work includes paintings, photography and sculpture. In the United States, he has done site-specific installations in galleries as well as public installations and interventions. In 1998, he designed costumes and sets for Aristophanes' "Ecclesiazusae" at Barnard College, Columbia University.

He has had twenty solo exhibitions and participated in more than ninety group shows in Greece, Europe, Japan and the U.S.A.. His works are in several public and private collections such as the Metropolitan Museum of Art, New York, Zimmerli Art Museum, Rutgers University, New Jersey, IDS/American Express, New York, Prudential Insurance Corporation, New York American College of Greece, Athens Municipality, Basil & Elize Goulandris Museum of Modern Art, Andros, Municipal Gallery, Athens, Vorres Museum of Contemporary Greek Art, Museum of Modern Greek Art of Rhodes, The Royal Bank of Scotland.

In 2000, the Metropolitan Transit Authority of New York City commissioned Hadjipateras to create a permanent installation comprised of 40 mosaics for the 28th Street station of the Broadway line. The station received the Municipal Arts Society Award for Best Public Work in 2003. That same year, the monograph "Mark Hadjipateras" was issued by Melissa Publishing House and, in 2004, Estia published a children's book with his drawings.

In 2007 the Museum of Contemporary Greek Art of Rhodes held an exhibition of the artist, entitled "Home n' Friends". In summer of 2008 a retrospective exhibition of Mark Hadjipateras took place, organized by the Municipality of Athens Cultural organization, at the Municipal Gallery of Athens. It was accompanied by a monograph on the artist by the Municipality of Athens Cultural organization.

Οργάνωση Έκθεσης
Λιάνα Σκουρλή
Επιμέλεια Έκθεσης και Καταλόγου
Μπία Παπαδοπούλου
Διάρκεια έκθεσης
31 Ιουλίου - 31 Αυγούστου 2010

Η έκδοση αυτή τυπώθηκε
τον Ιούλιο του 2010 με την ευκαιρία της έκθεσης
ΓΛΥΠΤΑ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ
στον Βοτανικό Κήπο Κεφαλονιάς
του Ιδρύματος Φωκά - Κοσμετάτου

Καλλιτεχνική επιμέλεια καταλόγου
Θύμιος Πρεοβύτης, Θοδωρής Αναγνωστόπουλος
Παραγωγή
Peak publishing
Εκτύπωση
Μπάξας Α.Ε.

Organizer
Liana Scourles
Curator - Catalogue Editor
Bia Papadopoulou
Duration of exhibition
July 31 - August 31, 2010

This catalogue was published
in July 2010 to accompany the exhibition
SCULPTURES IN THE GARDEN
at the Botanic Garden of Cefalonia
of the Focas - Cosmetatos Foundation

Catalogue design
Thymios Presvytis, Thodoris Anagnostopoulos
Production
Peak publishing
Printing
Baxas S.A.

